A°. 1857. N°. 178.

WOENSDAG 29 JULIJ.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL.

De gewone audientie van den heer Commissaris des Konings in de provincie Utrecht zal op Zaturdag den 1. en 8. Augustus aanstaande geen plaats hebben.

De Burgemeester der stad Utrecht brengt ter kennis der Ingezetenen, dat vergadering van den Raad zal worden gehouden op Vrijdag den 31. Julij 1857, des namiddags ten Een ure. De Burgemeester voornoemd,
Utrecht, den 28. Julij 1857. N. P. J. KIEN.

KENNISGEVING.

Burgemeester en Wethouders der stad Utrecht,

Gelet op Art. 164 der gemeentewet;

Doen te weten, dat de 1. suppletoire kohieren voor de belasting op de honden (dienstjaar 1857) op heden voorloopig zijn vastgesteld en ter secretarie voor een ieder ter lezing zullen voorliggen van den 30. Julij tot den 15. Augustus 1857 van des morgens 10 tot des namiddags 2 ure, de Zondagen uitgezonderd.

Utrecht, Burg. en Weths. voornoemd,
den 28. Julij 1857. N. P. J. KIEN.
Ter ordonnantie van dezelven,
H. HOOFT GRAAFLAND, L. S.

BEKENDMAKING.

De Burgemeester der stad Utrecht brengt ter kennis der Ingezetenen, dat de door den Heer Commissaris des Konings in de provincie Utrecht executoir verklaarde kohieren van het patentregt voor de gemeente Catharijne of Wijk L., Lauwenrecht of Wijk M. en voor de belasting op het personeel voor laatstgenoemde Wijk dienst 1857/58, aan de heeren Ontvangers der Directe Belastingen, Eerste en Tweede Afdeeling, Kantoor houdende voor de Eerste Afdeeling aan het *St. Pieterskerkhof*, en voor de Tweede Afdeeling mede aan het *St. Pieterskerkhof*, zijn ter hand gesteld, aan wien ieder verpligt is zijnen aanslag, op den bij de wet bepaalden voet, te voldoen.

Gedaan en op de gewone plaatsen aangeplakt te Utrecht den 28. Julij 1857. De Burgemeester voornoemd,
N. P. J. KIEN.

UTRECHT 29 Julij.

Per telegraaf wordt ons uit Londen berigt, dat lord *Palmerston* gister ten 6 ure nog in het Parlement heeft verklaard, dat er geene berigten uit Indië waren gekomen. In den nacht zijn die evenwel ontvangen. Ze luiden geheel gelijk die onder Triest worden medegedeeld, en bevestigen, dat Delhi nog in handen der muiters was, terwijl men er nog den belegeringstrein voor de stad wachtte. In het Bengaalsche leger had zich de muiterij nog verbreid, maar deze was nog niet tot Madras en Bombay overgeslagen. Alleen wordt *dit* nader berigt, dat de koning van Oude, die verdacht was de hand in de muiterij der troepen te hebben gehad, te Calcutta gevangen was genomen.

Eene *tweede dépêche* bevestigt deze berigten, maar voegt er bij, dat uit Delhi door de muiters verschillende uitvallen zijn gedaan, die echter zijn afgeslagen. -- De rente-standaard was te Bombay gestegen. Alle handel stond stil. — Uit Kanton berigt men, dat de Chinesche vloot, door de Engelsche schepen geheel was verstrooid.

Zonder zeer verontrustend te wezen, zijn de tijdingen uit Indië dus even min gunstig. Delhi biedt nog wederstand en werkelijk schijnt Engeland veel te doen te zullen hebben, om zijn gezag geheel te herstellen. De regering zal in die pogingen echter ten volle gesteund worden: de aanneming van eene motie van lord *J. Russell* waarborgt haar dit, indien er eenige twijfel over mogt bestaan. Alleen blijkt het meer en meer, dat de weg, dien de autoriteiten in den laatsten tijd insloegen, werkelijk ontevredenheid wekte. De heer *d'Israëli* heeft het doen uitkomen, dat tot 1848 Engeland altijd de beschermer der Indianen was geweest tegen de dwingelandij; sedert dien was men van politiek veranderd en had men niet alleen niet de gewoonten en instellingen maar zelfs niet de godsdienst der Indianen genoegzaam geëerbiedigd, terwijl men door de aanhechting van die staten aan het Britsche gebied, waarvan de vorsten zonder erfgenamen stierven, wantrouwen en toorn had gezaaid. Tot hoe ver deze gronden de Indianen zullen brengen kunnen de zich opvolgende mailberigten eerst van lieverlede doen kennen.

Buiten deze nieuwe berigten uit Indië is het vooral de zaak der verkiezing in Moldavië die zeer de aandacht wekt. Men komt meer en meer tot de overtuiging, dat Frankrijk het niet kan en zal dulden, dat de vertoogen van zijn gezant te Konstantinopel, gesteund door Rusland, Pruissen en Sardinië, niets vermogen tegen den invloed van lord *Redcliffe*. Neemt de Porte geene andere houding aan, dan in de laatste dagen, dan voorziet men moeijelijkheden in 't Oosten.— Daardoor zal echter de goede verstandhouding tusschen de Westmagten nog niet lijden. Alleen om de Indiesche zaken zal koningin *Victoria* niet naar Frankrijk gaan. — Van de zamenwerking der Westmagten wacht men voor Spanje en Mexiko weder veel goeds.

In zake de medepligtigheid van *Ledru Rollin* in de misdadige plannen tegen keizer *Napoleon* gsmeed bevat de *Constit.* een nader bevestigend schrijven, dat men moet hopen voor de eer van den Franschen Republikein dat onjuist zij. Het geding in die zaak zal nog geruimen tijd de belangstelling blijven wekken.

— Bij Zr. Ms. besluit zijn tot offic. van gezondh. 3. kl. bij de Kon. Nederl. zeemagt benoemd de kweekelingen bij 's Rijks kweekschool voor Militaire Geneeskundigen: *J. de Clerq Zubli*, *A. P. Dilg*, *C. Noordewier*, *H. J. Nieuwkerk*, *P. W. J. van den Broek*, *J. C. L. Klencke*, *A. Kuijlenburg* en *J. J. Dekkers*.

— Bij Z. M. besluit is aan *D. Verhage*, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend uit zijne betrekking van griffier bij het kantongeregt te Sliedrecht.

— Na Zondag met Z. M. den Koning de godsdienstoefening op het Loo te hebben bijgewoond, heeft de prins *van Oranje* Maandag 't Loo verlaten, om de buitenlandsche reis op de Groningen te aanvaarden.

— De koningin wordt den 15. Aug. van hare reis naar Engeland in de residentie terug verwacht. In de eerste dagen van Aug. ziet men te Scheveningen de komst te gemoet van den kroonprins en de kroonprinses van Wurtemburg; aldaar is van Soestdijk, waar hij de koningin-moeder bezocht, reeds aangekomen de erfgroothertog *van Saksen Weimar Eisenach*, oudste zoon van de prinses *Sophia* der Nederlanden.

*— Uit 's Gravenhage wordt ons per buitengewone gelegenheid berigt, dat daar gister avond van 10 tot 12 ure een felle brand heeft gewoed in de fabriek en ijzergieterij van de heeren *Enthoven en Comp.*, op het Zieken. Het woonhuis en de werktuigen zijn meerendeels behouden, een groot deel der inrigting is echter door de vlammen vernield. Men heeft geene bijzondere ongelukken bij dit onheil te betreuren.

— Daar er, blijkens aanschrijving van Z. Exc. den minister van koloniën, behoefte bestaat aan onderofficieren bij het wapen der artillerie in Oost-Indië, die opgeleid kunnen worden tot sergeant-majoor en foerier, heeft de goeverneur-generaal dier gewesten verzocht dien overgang te bevorderen en aan te moedigen. Bij eventuele overplaatsing, bij goed gedrag en geschiktheid, zullen zij binnen een zeer korten tijd kunnen opklimmen tot konducteur, adjud.-onderofficier bij het personeel en magazijnmeester der 4de klasse, aan welke laatstgemelde betrekking is verbonden een vast traktement van *f* 120 's maands, foerage voor drie paarden, en aanspraak op huisvesting in eene 2de luits.-woning. *A. C.*

— De regering schijnt even weinig als wij (zoo schrijft men in het *Weekbl. van het Regt*) bijzonder ingenomen met het denkbeeld, om de kamer of hare meerderheid door middel van een amendement op art. 1 van het ontwerp op de nieuwe regterlijke organisatie te polsen over het behoud der hoven. Het is eene illusie, zegt de minister in zijn antwoord, te denken, dat door dat kunstmiddel de strijd omtrent het hoofd beginsel tot een goed einde te brengen is. Wij gelooven dat met den minister. Het kan in zijne gevolgen alleen een middel zijn om de zaak op nieuw voor onbepaalden tijd op de lange baan te schuiven; want al weet men nu, dat de meerderheid der kamer *hoven* wil; over de toepassing van het beginsel, en daarover bestaat niet minder verschil van gevoelen, blijft alles in het onzekere, zoolang men niet weet, *wat* men wil dat die hoven doen zullen, *hoe velen* men er wil, en *waar* men ze vestigen wil. Wij b. v. zijn, als er hoven zijn zullen, zeer bepaalde voorstanders van *elf* hoven; anderen willen er *vijf*, anderen *drie*, anderen *twee*. En dan de zetels! De minister kondigt nu voor alsdan reeds aan, wat het *eenig* gevolg zal zijn van de aanneming van een zoodanig amendement: „*intrekking van dit ontwerp*." Waarlijk eene schoone uitkomst! Maar de eenig mogelijke!

Wij vernemen met groot genoegen uit hetzelfde antwoord de onverwachte tijding, „dat een nieuw ontwerp van een wetboek van strafregt in bewerking is." — Maar nog liever zouden wij vernemen, wanneer de indiening van dat ontwerp mag worden te gemoet gezien? Want eerst daarmede zal het begin van het einde aanvangen. En hoevele jaren er zullen moeten verloopen tusschen dat begin en dat einde: — wie is vermetel genoeg, om dit te voorspellen, of zelfs om daarnaar te gissen? — De militaire regtsmagt schijnt nog zoover niet gevorderd, maar wordt nog slechts in *overweging gehouden.*

§— In 't ontwerp tot afschaffing der slavernij, waarvan wij in ons nommer van Zaturdag breedvoerig gewaagden, komt nog voor, dat goevernementsslaven vrij worden door een besluit van den goeverneur, — de slaven, die wettig regt op manumissie hebben, dadelijk bij afkondiging der wet, tegen schadeloosstelling voor de meesters van de diensten, die zij nog te bewijzen hadden, — alle andere slaven, door onteigening tegen schadeloosstelling, welke onteigening binnen 30 dagen na de afkondiging der wet zal beginnen. — De som, die de regering noodig acht voor de schadeloosstelling hebben wij reeds opgegeven. Per slaaf of slavin wordt die berekend:

	in Suriname	op Curaçao Bonaire, Aruba en Eustatius	op Saba.
tot 5 jaar	*f* 50,—	*f* 50,—	*f* 50,—
„ 10 „	„ 100,—	„ 75,—	„ 60,—
„ 15 „	„ 250,—	„ 225,—	„ 175,—
„ 20 „	„ 350,—	„ 325,—	„ 275,—
„ 25 „	„ 550,—	„ 475,—	„ 375,—
„ 35 „	„ 700,—	„ 500, -	„ 405,—
„ 40 „	„ 550,—	„ 450,—	„ 350,—
„ 45 „	„ 350,—	„ 325,—	„ 250,—
„ 50 „	„ 250,—	„ 200,—	„ 150,—
„ 55 „	„ 100,—	„ 75,—	„ 60,—
ouder	„ 50,—	„ 50,—	„ 50.—

En worden in alle drie de wetsontwerpen uitzonderingen gemaakt voor zieke en melaatsche slaven, wegloopers, enz., voor welke slechts gedeeltelijk of in het geheel geene vergoeding wordt betaald.

De door de wetsontwerpen A en B vrij te maken slaven worden van staatswege aan een bijzonder toezigt onderworpen en vormen gilden, die door 's rijks ambtenaren worden bestuurd. Alleen, die krachtens de tegenwoordige wet uit de slavernij worden ontslagen, zijn verpligt om, op den voet nader te bepalen, bij te dragen tot vorming van een fonds, bestemd om aan den Staat de kosten van hunne vrijmaking terug te geven; die van het mannelijk geslacht zijn, op den voet door de regering te bepalen, verpligt tot diensten in het algemeen belang der kolonie. Ieder die de schadeloosstelling, door den Staat voor zijne vrijmaking aan zijnen voormaligen meester betaald, heeft teruggegeven, zal van het bijzonder toezigt en de verordeningen, daartoe betrekkelijk, des verkiezende, ontslagen kunnen worden.

Als overgangsbepaling wordt in de kolonie Suriname het volgende vastgesteld:

De slaven hebben geene aanspraak op de regten of voorregten, hun bij deze wet toegekend, zoolang zij niet onder goedkeuring en bekrachtiging der overheid, als vrije arbeiders erkend in de hun aangewezen gemeenten werkelijk gevestigd of in de gilderol opgeschreven zijn.

Inmiddels blijven de bestaande reglementen en verordeningen, de slaven of den slavenstand betreffende, van kracht, en blijft de goeverneur van Suriname, van wege den Nederlandschen Staat, alle regten van eigenaren, met uitzondering alleen van die van verkoop of overdragt, uitoefenen.

De regering weidt overigens in den breede uit over

de mogelijke gevolgen, welke de vrijverklaring te Suriname en in de andere Oost-Indische koloniën na zich zou kunnen slepen, en beroept zich, wat het opzigt over de vrijgemaakte slaven betreft, en de strenge tucht waaraan die worden onderworpen, op de noodlottige nadeelen, welke een ander stelsel aan andere natiën heeft berokkend. Ook op de bepaling van een der artikelen, dat alleen "door het gouvernement erkende zendelingen" tot bekeering der slaven zullen worden toegelaten, beroept de memorie zich op het buitenland, en haalt de woorden van *Jules le Chevalier* aan, die, over de Britsche methodistische zendelingen sprekende, zegt, dat men hen te Jamaïka "het schuim van Engeland" noemde.

Het verdeelen der slaven in daartoe aan te wijzen gemeenten wordt mede als noodzakelijk aangegeven. Het gebeurde in Demerary wordt daarvoor als staving aangehaald. De regering deelt dienaangaande het volgende mede:

"Volgens berigten uit Britsch Guyana van 23 Augustus jl., is aldaar eene wet tot stand gekomen, houdende betere bepalingen ter wering der landlooperij. Daaromtrent zegt de *Royal Gazette*, het officiële blad der overheid van Demerary: "Deze verordening was eene dringende behoefte voor de kolonie. Zij zal heilrijke vruchten dragen, wanneer zij, in verband met andere maatregelen ter verbetering der bevolking, ten uitvoer gelegd wordt. De landlooperij is de vloek van dit land en is het sedert de emancipatie der slaven steeds geweest. Er zijn in deze kolonie duizende Creolen, die zich niet aan eene vaste woonplaats en regelmatige werkzaamheid gewennen kunnen; zij geven de voorkeur aan eene zwervende levenswijze, trekken van den eenen hoek der kolonie naar den andere, *en leven van roof*."

— In de zitting van de Prov. Staten van Zuid-Holland van den 28. dezer werd door den voorzitter medegedeeld, dat hij van den kommissaris des Konings van Utrecht berigt heeft ontvangen, dat de Staten dier provincie hebben goedgekeurd en aangenomen het reglement voor het Grootwaterschap van Woerden, gelijk het in overeenstemming met de Staten van Z. Holl. is vastgesteld.

:— Uit Antwerpen meldt men, dat het muziekkorps onzer grenadiers, onder direktie van den heer *Dunkler*, met de meeste belangstelling is ontvangen, met geestdrift is toegejuicht, en dat men algemeene en warme hulde heeft gebragt aan de talenten van den direkteur en zoovele uitnemende toonkunstenaars, als zijn korps bezit. Maar welligt meer dan de muziekale waarde hechtte men algemeen te Antwerpen aan de omstandigheid, dat het élite-muziekkorps van Neêrlands leger in België de feestelijkheid kwam verhoogen, die gegeven werd ter herdenking aan de troonsbeklimming van koning *Leopold*. De *Brabançonne* door het grenadier-muziekkorps aangeheven wekte onbegrijpelijke geestdrift bij de verzamelde menigte: men zag er het gelukkig teeken in van den vriendschapsband, die tusschen twee natiën bestaat en moet bestaan, die zoo veel gelijke belangen hebben, en die na de gebeurtenissen in de eerste helft dezer eeuw plaats gegrepen te lang in eene verhouding tegen elkaâr overstonden, die te betreuren was. Dat aan het *Wien Neerlandsch bloed* de hulde terug werd gegeven, die aan de Belgiesche volksliederen werd gebragt, laat zich begrijpen, evenzeer als dat de heer *Dunkler* met zijn korps met de meeste heuschheid en voorkomendheid is bejegend. Na het koncert, voelde de dichter *du Bois* de behoefte in eenige warme dichtregelen lucht te geven aan de vreugde, die dit nieuwe verbroederingsfeest tusschen Neêrland en België bij alle weldenkenden verwekte.

— Bij het ministerie van finantiën is van een' onbekende, onder het postmerk Deventer, van den 21 dezer, ontvangen eene som van zeventig cents, welke door onbedachtzaamheid aan het Rijk was tekort gedaan.

— Zondag is onder het lossen van 21 saluutschoten van Hellevoetsluis naar zee gestoomd, met bestemming naar Batavia, Zr. Ms. stoomschip Gedeh, onderbevel van den kapt.-luit. ter zee *B. H. Staring*. Behalve de kommandant bevinden zich aan boord de luits. ter zee 1e kl. *H. P. Klerk* en *A. N. L. Knoops;* de luits. ter zee 2e kl. jhr. *W. F. Spengler*, *J. E. Cornelissen*, *R. J. A. Bouricius* en *W. J. Scholten van Aschat;* de offic. van gezondheid 2e kl. *J. Feucht* en *C. A. H. Bunte;* de officier van administratie 2e kl. *B. A. W. Jacobze;* de scheepsklerk *E. Eeg;* de adelborsten der 1e kl. *A. C. Raven*, *H. J. van Broekhuyzen*, *J. F. van Kervel*, *D. J. A. D. van der Steen*, *J. J. Braam*, *W. van Oorschot*, *J. H. Haakman*, *J. van Burg*, *D. M. G. de Swart*, *E. B. Bonn*.
Amst. C.

— Eergisteren namiddag is uit de Noordzee te Hellevoetsluis binnengekomen Zr. Ms. instruktiebrik de Zeehond, komm. kapt.-luit. t/z. *M. C. van* [illegible] hebbende een zeetogt met de adelborsten gedaan.

— B[illegible] begrafenis van een onderwijzer te Tolbert, in Groningen, zijn op het kerkhof eenige verzen uit Gezang 187 gezongen. Door een Rijksveldwachter moet tegen deze begrafenisplegtigheid procesverbaal van bekeuring zijn opgemaakt, daar deze handeling in strijd zou wezen met de bestaande wetten, alzoo hier godsdienstplegtigheid in de open lucht zou zijn verrigt. *A. C.*

— Ds. *Zubli*, predikant bij de Waalsche gemeente te Delft, heeft het beroep naar 's Hage aangenomen.

— Volgens het bekend gemaakt programma zullen er te 's Bosch, tijdens de tentoonstelling van Nijverheid aldaar de volgende plegtigheden plaats hebben:

Donderdag 6 Augustus 1857, namiddag 5 ure, plegtige opening der tentoonstelling ten stadhuize door het bestuur, ten 6 ure ontvangst der autoriteiten aan het lokaal der tentoonstelling; 's avonds 8½ ure muziek op de groote markt.

Vrijdag 7 idem, voormiddag 10 ure, opening der tentoonstelling voor het publiek.

Maandag 10 idem, namiddag 3 ure, mastklimmen, enz. enz. naar prijzen en premiën op het Plein, ten 5 ure boegsprietloopen over de Zuid-Willemsvaart nabij de societeit de Unie; 's avonds 8½ ure, muziek op de markt.

Dingsdag 11 idem, namiddag 3 ure, ontvangst van het hoofdbestuur en verdere afgevaardigden der vereeniging tot bevordering van fabriek- en handwerknijverheid in Nederland, bij hunne aankomst per stoomboot; 's avonds 7½ ure, feest-koncert in de groote zaal der societeit Casino.

Woensdag 12 idem, voormiddag 9 ure, ontvangst van het hoofdbestuur en de afgevaardigden der genoemde vereeniging aan het lokaal der tentoonstelling; ten 11 ure, algemeene vergadering dier vereeniging op de bovenzaal der stads korenbeurs; namiddag 6 ure, feestmaal bij inschrijving in de groote zaal der societeit Casino.

Donderdag 13 idem, wedstrijd op het biljard in het koffijhuis Plaats-Roijaal.

Vrijdag 14 idem, koncert door het muziekgezelschap "door Oefening Volmaakter."

Zaturdag 15 idem, 's avonds 8 ure, illuminatie langs de Zuid-Willemsvaart (stads zijde), muziek op het water in eene verlichte tentschuit door de hoornmuziek van het 2. reg. inf., muziek in het park door het muziekgezelschap "door Oefening Volmaakter", 's avonds 8 ure, reünie en bal der Typographische vereeniging "door Eendragt t' zaam verbonden" op de bovenzaal van het Brabantsch koffijhuis.

Zondag 16 idem, 's avonds, vauxhall in den tuin van de societeit de Unie.

Maandag 17 idem, nationale wedstrijd voor handboogschutterijen.

Dingsdag 18 idem, 's avonds 8 ure, vauxhall in den verlichten tuin der societeit Casino.

Woensdag 19 idem, namiddag 4 ure, muziek op het plein der stads-korenbeurs.

Donderdag 20 idem, feestelijk koningschieten.

Zaturdag 22 idem, namiddag 4 ure, sluiting der tentoonstelling, 's avonds 9 ure, serenades.

Op nader te bepalen dag en plaats: de plegtige uitreiking der eereprijzen aan de bekroonde exposanten, en feestelijke optogt door de stad, ter eere der bekroonden.

— Er bestaat te Haarsteeg eene hevige kwestie over de jongste verkiezing van gemeenteraadsleden. In de bus waren 42 geldige stemmen, dus volstrekte meerderheid 22, waarvan *J. van Beusden* 22 en *A. v. d. Aa* 19 stemmen bekwam. Deze uitslag schijnt wantrouwen in de juistheid der stemopneming te hebben doen ontstaan; althans *A. v. d. Aa* heeft dezer dage een adres aan Gedep. Staten gerigt, waarop 21 personen geteekend hebben, dat zij op *A. van der Aa* gestemd hadden, behalve nog twee, die bij het opmaken niet te huis waren. *Amst. Ct.*

— De arrond.-regtbank te 's Hertogenbosch heeft regtsingang, met bevel van dagvaarding in persoon, verleend tegen zekeren aannemer aldaar, die door onachtzaamheid of onbedrevenheid een zoodanigen slechten steiger heeft doen maken, dat drie werklieden, daarop bezig, om het plafond eener kerk schoon te maken, er door zijn gevallen, en een van hen is gedood en twee zwaar gewond werden.

— H. M. de Koningin heeft aan den heer *L. M. Roos*, orkest-direkteur aan den Kon. Zuidh. schouwburg, een prachtig geschenk, begeleid van een vereerend schrijven, doen toekomen voor eene door hem aan H. M. aangeboden kantate.

— Op den voormiddag van den 27. Julij werden te Maastricht schokken eener aardbeving waargenomen; de twee eersten, en wel de hevigste, omstreeks 20 minuten na elf ure; 15 minuten na 12 ure herhaalde zich de schudding, hoewel zwakker, twee malen. In de woning van den berigtgever, werd een zwaar beladen meubelstuk eenigzins opgeligt, en viel met een bons weêr neder; daarop geplaatste kopjes geraakten zoodanig in beweging, dat zij op het punt waren van naar beneden te vallen; de aan den wand hangende schilderijen slingerden heen en weder. Bij de twee latere schokken kwamen dezelfde verschijnselen, maar in mindere mate, te voorschijn.
N. R. C.

— Den 13 dezer overleed te Weener (Oostfriesland) *M. Schaaf*, geboren te Haarden of Aarden, in Gelderland, den 25 Julij 1755, dus in den ouderdom van bijna 102 jaren.

— *K. Ramkema*, veldwachter te Opheusden, heeft bij zijne woning in de Tielsche straat een gewonen rooden aardappel gepoot, die aldra zulk eene groote groeikracht ontwikkelde, dat de planter niet alleen de plant aangehoogd, maar ook de stengels opgebonden heeft. Die plant staat nu in bloei en heeft reeds eene hoogte bereikt van meer dan twee el of zes voeten. Met 21 stengels zich tot die hoogte verheffende, heeft de plant eenen omtrek van omtrent 5 ellen en maakt eene prachtige vertooning.

*— Uit Wijk bij Duurstede schrijft men ons van den 26 Julij: Heden namiddag omstreeks 5 ure had in de nabijheid dezer stad een droevig ongeluk plaats. De oudste zoon van *J. H. Gladbeek*, mr. timmerman alhier, een jongeling van elf jaren, vermaakte zich met baden, en had daarbij het ongeluk van te verdrinken. Blijkbaar levenloos opgehaald, werd echter nog alle mogelijke geneeskundige hulp toegebragt, doch vruchteloos.

— De stad Traarbach, aan de Moezel, tusschen Koblentz en Trier, bevolkt met ruim 2000 zielen, is, met de kerk en de voornaamste gebouwen, bijna geheel verbrand. Zoo verzekerd wordt, zijn ter naauwernood 15 woningen ongedeerd gebleven.

— De zanger *Lablache*, die tot herstel zijner gezondheid de baden gebruikt en niet naar Petersburg kan komen, heeft van den Czaar de met diamanten versierde medalje van verdiensten bekomen, om den hals te dragen aan het lint van de St. Andreas-orde.

Men zegt, dat op aanzoek vooral van *Vivier*, *Rossini* weder aan 't werk is gegaan en zelfs de voltooijing eener opera heeft beloofd.

— Eergister middag omstreeks 1 ure, is de Harlinger Groenlandsvaarder Dirkje Adama, kapt. *O. Mehlen* in de haven aldaar teruggekeerd, in hebbende omstreeks 1300 robben.

— Heden, Woensdag 29 dezer, zal ten 1½ ure, naar men verneemt, van 's Rijks werf te Amsterdam te water worden gebragt Zr. Ms. fregat Prinses Sophia.

BROUWERSHAVEN 27 Julij. Binnengekomen Duiveland, kapt. *J. C. Viersma*, en Europa, kapt. *H. Poort*, beide van Batavia naar Rotterdam.

WATERHOOGTE.

Arnhem, 28 *Julij*. 1.00 El; + AP. 7.95. Gev. 0 d.
Keulen, 27 " 6 v. 0 d. (6 v. 0 d. Rijnl.)
Gev. 0 duim. Rijnl.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 25 Julij.

De aartshertog *Maximiliaan* wordt met zijne gemalin in het begin van Augustus hier verwacht; tot den 18. zullen zij dan op Schönbrunn vertoeven. Hierop zullen zij eenige weken in Lombardijë gaan doorbrengen, en eerst in Oktober zullen zij hun plegtigen intogt in Milaan doen. Het bestuur dier stad heeft voor de feesten te dier gelegenheid te geven voorloopig eene som van dertig duizend lire beschikbaar gesteld.

Het *Giornale di Roma* van den 17. bevat over de jongste gebeurtenissen in Italië eenige beschouwingen, die om de gematigde en zelfs eenigzins vrijzinnige taal, waarin zij gekleed zijn, zeer de aandacht trekken. Dit officiële blad zegt o. a., "dat *Italiaansche soldaten* te Livorno, en *overwinnaars van Traktir* te Genua vermoord zijn. Dat de poging tot opstand te Genua gerigt was tegen eene konstitutionele regering, hetgeen bewijst, dat *ware vaderlandsliefde* den oproermakers vreemd was."

De tijdingen uit Napels benemen allen twijfel omtrent de volle nederlaag der bende van kolonel *Pisacane*.

De vrijzinnige partij in Toscane is er op uit, om *Pius IX* en den groothertog weder het verbond van 1847 met Sardinië te doen aangaan.

WEENEN, 28 Julij.

De reis van Z. M. den keizer naar Hongarije blijft op den 8 Aug. bepaald.

Gisteren heeft de plegtige opening van den Triester spoorweg plaats gehad, welke door den keizer werd bijgewoond.

Het gerucht, dat de Porte met eene Oostenrijksche maatschappij eene leening van 80,000,000 piasters gesloten en zich met haar vereenigd heeft tot exploitatie der bergwerken in Turkije is van allen grond ontbloot.

1857

TRIEST, Dingsdag 28 Julij.

De overlandmail is aangekomen en brengt tijdingen mede uit Bombay van den 1 Julij.

De stad Delhi was dien dag nog niet gevallen, en bijna alle provincien van Bengalen en van het N. Westen van Indië waren in opstand tegen Engeland. De generaal *Barnard* verwachtte groote versterkingen.

De inlandsche regementen te Calcutta waren ontbonden; te Madras en te Bombay waren nog geen sporen van den opstand waargenomen. In vele plaatsen der provinciën, was de postdienst gestaakt.

KEHL, 27 Julij.

De aanleg van een vaste brug over den Rijn bij deze stad is bepaald, en het verdrag deswege tusschen Baden en Frankrijk gesloten. Pruissen heeft zijne bezwaren daartegen ingetrokken, waartegen de Zuid Duitsche Staten van de hunne op den bouw van de vaste brug te Keulen hebben afgezien.

Uit Kassel schrijft men van 22 Julij, dat de leden der gymnastie-vereeniging, die zich in 1849 bij de insurgenten van Baden wilden voegen, wegens dit hun gedrag nu rekenschap zullen moeten geven voor de regtbank. Zes en twintig personen, die voor een gedeelte in het land zijn blijven wonen, en voor een gedeelte voortvlugtig zijn, zijn voor het hof van assises van Hanau gedaagd, beschuldigd van poging tot hoogverraad, ten gevolge der deelname aan den opstand van het groothertogdom Baden in 1849.

MUNCHEN, 28 Julij.

De kroonprins van Napels, geboren 16 Januarij 1836, is verloofd met de hertogin *Maria van Beijeren*, geboren in Oktober 1841, dochter van den hertog *Maximiliaan*, zuster van de keizerin *Elisabeth* van Oostenrijk.

E N G E L A N D.

LONDEN, 27 Julij.

Berigten uit Havana melden, dat de kapitein-generaal *Concha*, op eene kennisgeving van den Engelschen konsul generaal, eenige kooplieden te Puerto Principe had laten arresteren als verdacht van deel te hebben genomen aan den slavenhandel. De *New-York Herald* bevat eene korrespondentie uit Sagua La Grande, waarin gemeld wordt, dat twee schepen met slaven van de Westkust van Afrika aldaar aangekomen zijn in den nacht van 24 Mei, elk met 950 slaven aan boord, en voor het aanbreken van den dag zich reeds onder zeil begeven hadden naar Brazilie. De Engelsche konsul-generaal had daarop een brief geschreven aan den goeverneur van Jamaica, die ten gevolge daarvan een fregat op die schepen ter vervolging had afgezonden.

Berigten uit Mexiko melden, dat de lokale verkiezingen over het algemeen ten gunste der regering afgeloopen zijn. De belasting, door den president *Comonfort* op de tabak en cigaren uitgeschreven, had onder de bevolking eenige verbittering te weeg gebragt.

In Chili naderden de staatkundige processen hun einde, en men dacht, dat de gevangenen ter dood zouden worden gebragt. Het kongres zou den 1. Junij bijeenkomen. De regering zal eene leening sluiten van 4,000,000 dollars tot het voltooijen van den spoorweg van Santiago naar Valparaiso.

De Peruaansche regering heeft, naar men zeide, een traktaat gesloten tot bescherming van de Chincha-, Lobos- en andere eilanden, door eene gewapende Engelsche en Fransche magt, voor den tijd van 10 jaren. — Gen. *Vivanco* stelde nog altijd pogingen in het werk, om de regering omverre te werpen. Hij bevond zich te Arequipo, doch die stad was omringd door 3000 man regeringstroepen.

LONDEN, Dingsdag 28 Julij.

Gister avond heeft de heer *d'Israëli*, in het Huis der Gemeenten eene uitvoerige rede gehouden, waarin hij het goevernement verzocht om, met eene voldoende militaire magt, naar Indië tevens eene koninklijke kommissie te zenden, belast, om een onderzoek te doen naar de grieven der inlanders, en om eene proklamatie af te kondigen, waarin aan de Indiaansche onderdanen het ongestoord behoud van hunne eigendommen, van hunne gewoonten en van hunne godsdiensten zou worden gewaarborgd. Spr. had over 't geheel de politiek der regering en de houding der Britsche autoriteiten in Indië ten krachtigste afgekeurd, als tot de tegenwoordige moeijelijkheden aanleiding gegeven hebbende. Door die afkeuring verkreeg de motie van het Torielid eene meer vijandige strekking jegens de regering.

In den loop van de beraadslagingen, heeft echter lord *John Russell* als amendement voorgesteld, om een adres aan de koningin te zenden, waarin aan de kroon de hulp en den steun van het Parlement worden toegezegd, om den opstand in Indië te onderdrukken, en om in de toekomst de aanneming en de uitvoering van al die maatregelen te verzekeren, die geschikt zijn, om genoegdoening aan de Indiesche bevolking te geven.

Na eenige beraadslagingen, is de motie van den heer *d'Israeli* verworpen en het amendement van lord *John Russell* eenpariglijk aangenomen.

De beurs sloot heden lusteloos, ten gevolge der agitatie, door de geruchten van ongunstige tijdingen uit Oost-Indië veroorzaakt.

— 28 *Julij*. Gec. $90^{7}/_{8}$; Sp. 3 pCt. $41^{3}/_{4}$; $1^{1}/_{4}$ pCt. $24^{7}/_{8}$; Rusl. 5 pCt. 111; $4^{1}/_{2}$ pCt. 97; Holl. 4 pCt. 98; $2^{1}/_{2}$ pCt. $63^{1}/_{2}$; Sard. 5 pCt. 89.

F R A N K R IJ K.

PARIJS, 27 Julij.

De keizer komt Woensdag hier terug. Z. M. is uitgenoodigd de tentoonstelling te Manchester te komen zien, als hij te Osborne een bezoek bij koningin *Victoria* brengt; de keizer heeft dat aanzoek nog niet bepaald afgeslagen. Den 30. dezer, wacht men prins *Napoleon* uit Engeland terug.

Spanje heeft de bemiddeling van Engeland en Frankrijk aangenomen in het vereffenen van de verschillen met Mexiko, waardoor de expeditie van Cuba tegen Vera-Cruz is afgesprongen. De Spanjaarden wilden die plaats bemagtigen, om alsdan hunne vorderingen gewapenderhand te steunen, tevens met het doel om den oudpresident *Santa Anna*, den voorstander der Jezuiten, in zijn gezag te herstellen, en den tegenwoordigen president *Comonfort* te verwijderen. Men wantrouwde echter de Vereenigde Staten, die alsdan wel eens een aanslag op Cuba zouden hebben kunnen wagen. Door de bemiddeling van Engeland en Frankrijk zullen thans vele gevaren vermeden worden. De onderhandelingen zullen te Madrid worden voortgezet tusschen de gezanten van Engeland, Frankrijk, Spanje en Mexiko. Deze onderhandelingen zullen loopen: 1. over de straf der roovers, die eenige Spaansche onderdanen hebben beroofd en vermoord; 2. over de geldelijke schadevergoeding voor de vernieling der goederen der Spaansche onderdanen verschuldigd; en 3. over de ten uitvoer legging van het verdrag tusschen *Santa-Anna* en Spanje gesloten, betrekkelijk de vorderingen van Spaansche onderdanen.

De eerste nieuwe granen zijn Dingsdag ll. te Douai met muziek ter markt gebragt. De oogst is allergezegendst.

Volgens eenige berigten, is *Mazzini* den 14. Julij Milaan gepasseerd, zich naar Como begevende. Hij is de grenzen overgekomen als een molenaar verkleed, een ezel voor zich uitdrijvende.

De verdere openbaarmaking van het testament van *Pisacane* wordt niet meer belemmerd. Men heeft dit stuk bij de maitresse van den hertog gevonden, eene vriendin van miss *White*, die in zeer naauwe betrekking staat met *Mazzini*. Deze laatste wordt thans door 4 regeringen geregtelijk vervolgd: door Frankrijk, Sardinië, Toskane en Napels. Men gelooft daarom toch niet, dat Engeland eene uitlevering zal toestaan.

De bisschop van Moulins heeft zijne zaak verloren tegen de twee priesters die hij had afgezet; ze zijn in hunne bediening hersteld en met veel geestdrift in de stad ontvangen.

Aan de nagelaten betrekkingen van den werktuigkundige *Frédéric Sauvage*, dezer dage krankzinnig gestorven, heeft de Keizer doen weten, dat hij bij voortduring hun de bescherming zal verleenen, die de overledene onophoudelijk van hem had genoten. Op last van den Keizer en voor zijne rekening zal een grafteeken voor *Sauvage* worden opgerigt.

— Men herinnert zich, dat aan *de Beranger* in 1840 zitting in de Fransche akademie is aangeboden. Hij schreef te dier gelegenheid aan den dichter *Ch. Le Pape*: Vermits gij den heer *de Pangerville* kent, zoo heb de vriendelijkheid hem te bedanken voor zijn goed aandenken en voor zijne bedoelingen mijwaarts. Ik twijfel aan zijne opregtheid niet, maar zal nooit in staat zijn er gebruik van te kunnen maken. Ik heb hier gelegenheid u te zeggen, wat ik eens aan een mijner vrienden, een lid der akademie, over dit onderwerp schreef; onder andere gronden, om niet als kandidaat bij deze eerste letterkundige vereeniging op te treden, voerde ik aan, hoe weinig aanspraak het lied geeft op den titel van lid der akademie. Het moet geheel onafhankelijk zijn, om populair te blijven, want het volk kan dit wapen, hoe broos het ook is, nog wel eens behoeven. Indien dus het lied bij de hooge letterkunde wierd ingelijfd, wie zou er dan voor kunnen instaan, dat de liedjesdichters de zaak der oppositie niet zouden verlaten, om tot het instituut te geraken, dat thans eene der voorzalen is der pairie. In onze organisatie hangen alle eeretitels van elkander af even als alle afhankelijkheden. Laten wij aan het lied zijne vrijheid, dat zijn element is; dit moet ons echter niet verhinderen, de akademie met achting te begroeten, vooral wanneer zij ophoudt voor eenen dichter van verdienste, als *Hugo*, hare deuren eigenzinnig te sluiten.

PARIJS, Dingsdag 28 Julij.

De *Constitutionnel* bevat eene artikel, waarin gezegd wordt, dat de brieven aan de Belgiesche dagbladen gezonden, waarin *Ledru-Rollin* alle aandeel aan het komplot tegen het leven van den keizer ontkent, en de gearresteerde Italianen als agenten van de Fransche politie doet voorkomen, geen ander doel hebben dan om de openlijke meening af te leiden, en dat Engeland de uitlevering der schuldigen niet zal weigeren, nadat de bewijzen, die het proces zal aangeven, zullen zijn aan 't licht gekomen.

MARSEILLE, 28 Julij.

Het stoomschip Vigilant wacht hier de bevelen van de admiraliteit, als ook lord *Cochrane*; die den adm. *Lyons* zal opvolgen.

Uit Genua schrijft men van den 26. Julij, dat de municipale raad was ontbonden; de maire was met eene groote meerderheid herkozen.

Uit Napels hebben wij berigten tot den 23. dezer. De verhooren der gearresteerden werden voortgezet. *Nicotera*, een der hoofden van den opstand, heeft het plan der zamengezworenen geopenbaard. *Puschini*, de uitgewekene, die naar Londen ontvlugt is, na een dubbelen moord te hebben begaan, is gekwetst. *Padulo* heeft zich voor het hoofd geschoten.

Te Tarra del Greco heeft een gevecht tusschen de Napolitanen en de Franschen van het schip de Météore plaats gehad. De Napolitanen ziende, dat de Fransche matrozen op de kust bakenstokken in den grond sloegen, tot het doen van hydrographiesche waarnemingen, vielen de Franschen aan, zeggende, dat zij geene revolutie wilden hebben, en mishandelden de matrozen, die gedrongen werden, zich tegen den aanval te verdedigen. De Koning van Napels had bevel gegeven, om de schuldigen te doen arresteren, en heeft aan de officieren van de Météore zijn spijt over het gebeurde te kennen gegeven.

B E L G I E.

BRUSSEL, 28 Julij.

Onze dagbladen zijn opgevuld met de beschrijving van de huwelijksplegtigheden van prinses *Charlotte* met den aartshertog *Ferdinand Maximiliaan*, welke gisteren hier hebben plaats gehad. Na die plegtigheden is prins *Albert*, die uit Engeland was overgekomen, om 4 ure naar Antwerpen terug gekeerd, om zich weêr naar Londen in te schepen.

Behalve prins *Albert*, woonden de koningin *Amelie* van Frankrijk, de regerende hertog *van Saksen Coburg Gotha*, prins *August van Saksen Coburg*, met zijne vrouw, en prins *van Leiningen* de feesten bij. De burgemeester *de Brouckère* heeft het burgerlijk huwelijk voltrokken.

Onder de feesten heeft bijzondere aandacht gewekt het volksbal op het stadhuisplein; de illuminatie is algemeen geweest; de tentoonstelling van bloemen is luisterrijk. Veel wacht men ook van het Venetiaansche feest, dat door den stads-architekt is in orde gebragt.

Natuurlijk zijn weder bij deze gelegenheid allerlei dekoratiën gewisseld.

ADVERTENTIEN

*** Getrouwd:

L. VERSPRILLE, van Utrecht,
Weduwnaar van G. WILTEN,
met
M. J. N. SCHOKKER HUNNINK, van Hallum.

Hallum, den 25. Julij 1857.

*** Bevallen van eene *DOCHTER*, J. C. A. HEYMANS, geb. BANENS.

Eenige kennisgeving.

Utrecht, 25 Julij 1857.

*** Heden beviel door Gods goedheid mijne geliefde huisvrouw A. J. KNACKWOERST van twee wel welgeschapene doch één doode *ZOON*.

Tienhoven, H. KROON,
27 Julij 1857. Genees-, Heel- en Verloskundige.

*** Bevallen van eene *DOCHTER*, G. CLEIJNDERT, echtgenoote van

Utrecht, Dr. A. KOPS.
28 Julij 1857.

Eenige kennisgeving.

*** Voor alle blijken van deelneming, bij de bevalling zijner Echtgenoot ondervonden, betuigt de ondergeteekende, ook namens haar, zijnen opregten dank. A. v. d. HAM v. HEIJST.

Utrecht, 28 Julij 1857.

*** De ondergeteekenden betuigen hunnen dank, voor de deelneming bij het overlijden van hunnen Broeder en Behuwd-broeder, den heer JAN JACOB SCHALLIG, te Amsterdam.

Utrecht, S. J. GERLINGS,
29 Julij 1857. SCHALLIG.
J. D. GERLINGS.

Maatschappij de Korenschoof.

*** De Aandeelhouders worden uitgenoodigd tot het bijwonen eener Algemeene Vergadering, welke zal worden gehouden op Dingsdag den 11 Augustus aanstaande, des morgens **ten tien** ure, ten huize van den Directeur, wijk M. no. 476, buiten de Weerd-barrière.

De punten van behandeling zullen van af heden ter lezing liggen aan het Bureau der Maatschappij.

Utrecht, 28 Julij 1857.

De Directeur der Maatschappij voornoemd,
J. H. SCHOBER.

AVIS. AUX 10,000 DESSINS.

DÉPART le 5 *AOUT*

encore 6 jours de vente.

*** Le sieur DUMOULIN, étant forcé de se rendre à *PARIS*, a l'honneur d'annoncer aux Dames, qu'il vendra tous les articles qui composent son assortiment à des prix fabuleusement réduits.

COLS imprimés depuis deux sous.
RUBANS de Lyon id deux sous.
BONNETS confectionnés, coutant en fabrique 6 fl., 3 fl.
TALMAS en véritable duffel pour enfant à *f* 2,25.
Article **LINGERIE** à $100^0/_0$ au dessous des prix de fabrique.
Ganterie fine de Paris veritable chevreau, etc. etc. etc.
Vend en solde aux marchands.

Lion d'or Oudkerkhof.

DENNEN-OORD.

Bij 't Station Zeijst — Driebergen.

*** Zaturdag 1 Augustus 1857 **CONCERT**, onder directie van den Heer RUDERSDORF.
Aanvang ten half 7 ure.
Entrée voor een Heer en Dame *f* 1.—
Iedere Dame meer 50 cents. Kinderen 25 cents.
C. A. BAKHUIJSEN.

*** Men zal op Zaturdag den 29. Augustus 1857 te Utrecht, achter St. Pieter, in het openbaar verkoopen;

Een hecht, sterk en weldoortimmerd HEERENHUIS, met Erf, Grond en Tuin, Kelder en Kluis, aan de Gracht uitkomende, staande en gelegen te Utrecht aan de Westzijde van de Oude Gracht, tusschen de Smee- en Geertebruggen, wijk B., n°. 51.

Bestaande in zes, zoo Boven- als Benedenkamers, Keuken met Plaatsje, twee Zolders en Vliering, zeer ruimen Kelder aan de Gracht uitkomende en Tuin.

Dadelijk te aanvaarden.

Breeder bij billetten en nader onderrigt ten Kantore van den Notaris BORRET te Utrecht.

*** Men vraagt te **huur** in of direct bij Utrecht, tegen omstreeks September e. k., eene HEERENHUIZING, met niet minder dan zeven Kamers, liefst ruim en licht, en met een Tuin en de verder bij zulk een huis behoorende geriefelijkheden.

Reflecterende gelieven zich franco te adresseren met opgave van stand en huurpijs, onder Lett. S. M. bij de Boekhandelaren J. G. VAN TERVEEN EN ZOON, te Utrecht.

*** Eene Dame verlangt met aanstaande November **te Huren** bij fatsoenlijke stille lieden, twee ONGEMEUBILEERDE KAMERS, met Alcove; liefst in een toehuis. Franco lett. N N aan het bureau dezer Courant.

TE HUUR:

*** Twee HEEREN-HUIZINGEN, gelegen buiten de Wittevrouwenpoort aan den Singel, met 5 Kamers, Meidenkamer, Keuken, Kelder en Tuin. Het eene tegen Augustus, het andere tegen November.

Eene HEEREN-HUIZINGE, op de Mariaplaats, met 4 Kamers, Meidenkamer, Keuken, Kelder en Zolder, enz., om *f* 210,00 in het jaar.

Eene HEEREN-HUIZINGE, met eene Zaal en Balcon, zes Kamers, Meidenkamer, 2 Kelders en Tuin, enz.

Te bevragen bij D. DE LEUR, buiten de Catharijne-barrière.

TE HUUR:

*** Een BOVENHUIS, bestaande uit zeven Kamers en een' Keuken; te bevragen bij B. VERHEKEN, aan de Oude Gracht nabij de Waardbarrière, wijk C. No. 68.

*** **Te huur**, om dadelijk te aanvaarden: een goed betimmerd HUIS, met Tuin, staande binnen de stad Utrecht, op eenen vrolijken stand, in de nabijheid der Wandelingen, voorzien van vijf Kamers, Keuken met Wel- en Regenwater, Kelder en ruime Droogzolder. Te bevragen bij den Timmerman H. J. MEESSEN, Domskerkhof te Utrecht.

*** Voor een civielen prijs, wordt door vertrek naar elders, ter overneming aangeboden, een goed beklante WINKEL in Kruidenierswaren en Tapperij, staande op een drukken stand. Adres aan het Bureau dezer Courant, met *franco* brieven, Lett. B. of in persoon.

*** De Ondergeteekende geeft door deze kennis, dat de persoon van H. J. HILLEBRAND, tot hiertoe zijn depôthouder en Commissionair voor Utrecht en omstreken, als zoodanig uit zijn dienst is ontslagen.
G. DE VOS.
Utrecht, 25 Julij 1857. Wijnhandelaar te Haarlem.

Logement 's Hage.

*** De ondergeteekende heeft de eer H. H. Reizigers de opening van zijn nieuw gemeubeleerd, en elegant ingerigt **Hôtel** mede te deelen; zullende alles aangewend worden om de gunst, waarmede men hem zal gelieven te vereeren, zich waardig te maken.

LOGIES en ONTBIJT à *f* 1.— en *f* 1.20.
DINERS van 3—6 uur à 70 c., 80 c. en *f* 1.—
Hôtel de la Haye.
M. ALTEWISCHER.
vroeger *DE ZEVEN KERKEN VAN ROME.*

EEN BOEKBINDER

*** zijn werk goed verstaande, en van goede getuigschriften voorzien, kan geregeld werk bekomen. Adres onder letter P. bij den Boekhandelaar W. F. DANNENFELSER, over Paushuizen.

*** **In het Koffijhuis**

DE NIEUWE BAK

worden **drie bedienden** gevraagd. Brieven franko; liefst in persoon.

*** Een fatsoenlijk JONGELING, P. G., een goede hand schrijvende en bijna een jaar op een Kantoor werkzaam, zag zich gaarne (aanvankelijk ook wel *zonder salaris*) spoedig verplaatst. Adres lett. X. bij de boekh. NOLET & ZOON.

*** De Directie van een goed gevestigd Begrafenis-fonds, wenscht zich vertegenwoordigd te zien door soliede personen als **Agenten** te *Utrecht*, *Amersfoort*, *Nijkerk*, *Harderwijk*, *Elburg*, *Kampen*, *Zwolle*, *Deventer*, *Zutphen*, *Arnhem*, *Doesburg* en *Nijmegen* en verlangt ijverige en active personen om als **Boden** *in gemelde steden* en omstreken benevens te *Haarlem*, in de *Haarlemmermeer*, te *Beverwijk* *Krommenie*, *Weesp*, *Purmerend*, in de *Beemster*, te *Ilpendam*, *Oostzaan*, *Buiksloot* of *Nieuwendam*, *Broek*, *Edam*, *Opmeer* en de beide *Egmonden* voor het Fonds werkzaam te zijn, *onder genot van premie boven 't bepaald salaris*. Vereischten zijn eerlijkheid, goed gedrag en des gevorderd borg te kunnen stellen. Adres franco, vermeldende de tegenwoordige betrekking onder lett. V. M. Y. bij de Boekhandelaars M. SCHOONEVELD EN ZOON in de Beurssteeg te Amsterdam.

*** Een gehuwd TUINMAN van middelbaren leeftijd, Prot. godsdienst, zonder kinderen, zijn vak in allen deele grondig verstaande, door veranderde omstandigheden eerlang buiten dienst zullende geraken, biedt zijne dienst aan tegen primo November of Februarij, kunnende de beste getuigen worden overgelegd. Brieven *franco* onder lett. O. aan het Bureau der Utrechtsche Courant.

*** DE PILLEN VAN HOLLOWAY zijn een onvergelijkelijk geneesmiddel in gevallen van *ongesteldheid* der vrouwen eigen. De dochter van Mevrouw Z...... te Groningen, bevond zich sedert geruimen tijd in een zeer slechten staat van gezondheid; hare moeder deed haar onderscheidene geneesmiddelen gebruiken, zonder dat de jonge jufvrouw de minste verbetering in haren toestand ondervond. Eindelijk besloot zij de pillen van *Holloway* aan te wenden, waardoor de ongesteldheid in drie weken tijds aanmerkelijk verbeterde. Tien dagen later was de zieke geheel hersteld en bevindt zich sedert dien tijd volmaakt wel.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: Doosjes Pillen à *f* 0,80, *f* 1,85, *f* 3,00, *f* 6,75, *f* 13,50, *f* 20,50. Potjes Zalf à *f* 0,80, *f* 1,85, *f* 3,00, *f* 13,85, *f* 20,95.

Zijn op *franko* aanvragen à kontant te bekomen bij L. J. GROOTENDORST, te Utrecht, bij G. C. T. VAN DE ROEMER, te Amersfoort, en bij J. STRAATMAN, hoofddépôthouder te 's Bosch, alsmede te Londen, Strand, 244, en New-York 80 Maiden Lane. HOLLOWAY's etablissement.

JOHANN FUCHSE, oud vier jaren, wonende Prinsengracht bij de Weesperstraat, W 201, heeft sedert anderhalf jaar aan eene uitterende klierziekte der ingewanden en vermagering geleden. De behandeling van een bekwaam geneesheer bleef zonder eenig gevolg, zoodat de ouders door hem ook op den naderenden dood van hun kind werden voorbereid. Toen namen zij op raad van een vriend hunne toevlugt tot de **Revalenta**, (waar hun Geneesheer niets op tegen had) en het duurde niet lang, of er vertoonde zich eenige verbetering in den gevaarlijken toestand van den kleinen patient, die allengt door eene volkomene GENEZING is opgevolgd, zoodat het Kind er thans welgevoed, blozend en gezond uitziet.

Amsterdam, 6 Oct. 1856. JOHANN FUCHSE, de Vader.

Du Barry's Revalenta wordt verkocht in onderstaande Depots, voor $87\frac{1}{2}$ ct., 2, $3\frac{1}{2}$, 8 en 16 gulden

Wij moeten waarschuwen tegen nagemaakte soorten, die men met allerhande kunstgrepen hier voor de echte zoekt te doen doorgaan.

Amsterdam Verkoophuis.	Utrecht, *T. Uhlenbroek* Choorst
Amersfoort, *G. C. T v. d. Roemer*	„ *L. J. R. Bosch* Lijnm.
„ Gebr. *Bruning.*	„ *P. J. Huynck* „
„ *A. H. v. Ruijven.*	Veenendaal, *C. L. Dubois.*
Baarn, *E. v. Dapperen.*	Vianen, *M. A. Verkerk.*
„ *L. J Petersen Nobbe*	Woerden, Wed. *v. d. Bergh.*
Bodegraven, *J. B. E. C. Schlatman.*	Wijk bij Duurs. Wed. *C. Zorn*
	Ysselstein, *J. J. Groenhoff.*
Hilversum. *R. J. J. v. Alphen.*	Zeist, *C. G. Adlung.*
Schoonhoven, *A. B. Valk.*	en in de bekende dépots in
Utrecht *T. Uhlenbroek* Bakkerb	de andere steden.

Marktberigten.

Schiedam, 27 Julij. Granen. Verkocht: Rogge *f* 140 Reval *f* 240 6/w.: 148 Gr. Brabantsche *f* [illegible] cont. *f* 218 3/m. Gerst 127 [illegible]

Moutwijn per Ned. vat zonder fust *f* 20,50. Jenever id. *f* 26,00; Amsterd. proef *f* 27,25 zonder de belasting. Spoeling *f* 80 cents per ketel.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Nederl. Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenburg.*)

Julij.	Uren.	Wind- rigt.	Wind- krt	Barom bij 0°.	Ther F.	Afwijk. d. temp.	Vochtigh.	Gev. regen	*Aanmerking.*
			N. Q						
28	2	w.	2.0	758.85	68.2	— 4.1	0.89	2.7	Zw. bewolkt.*)
	10	nw.	0.0	62.63	58.5	— 4.0	0.95	0.1	Bijna helder.
29	8	w.	0.0	65.66	66.2	— 2.0	0.74	0	Helder.

*) Van 1 u. 52 m. tot 2 u. 15 m. onweer.

AMSTERDAM 28 Julij 1857.

NEDERLAND.					
Werkel. Schuld . . .	$2\frac{1}{2}$ pCt.	$63\frac{5}{16}$	$63\frac{1}{2}$	$63\frac{3}{8}$
dito dito	3 „	$76\frac{1}{2}$	$76\frac{5}{8}$	$76\frac{1}{2}$
dito dito	4 „	$96\frac{1}{8}$	$96\frac{1}{4}$	$96\frac{3}{16}$
Amortisatie-Sijndikaat	$3\frac{1}{2}$ „	$91\frac{1}{2}$		
Handelmaatschappij .	$4\frac{1}{2}$ „	$156\frac{5}{8}$	157	$156\frac{3}{4}$
BELGIE.				
Certifik. bij *Rotschild*	$2\frac{1}{2}$ pCt.	$53\frac{1}{8}$		
SPANJE.				
Obligatien	$1\frac{1}{4}$ pCt.	$25\frac{1}{16}$	$25\frac{1}{8}$	$25\frac{1}{16}$
Oblig.	3 „	$42\frac{7}{8}$	43	
Binnenl. Schuld . . .	3 „	$37\frac{7}{16}$	$37\frac{1}{2}$	
Bewijzen Koepons . . .		$5\frac{5}{8}$	$5\frac{11}{16}$	
PORTUGAL.				
Obligatiën	3 pCt.	$45\frac{7}{8}$	$45\frac{15}{16}$	$45\frac{7}{8}$
dito 1856.	3 „	$45\frac{3}{16}$	$45\frac{1}{4}$	$45\frac{3}{16}$
RUSLAND.				
Oblig. bij *Hope en Co.*	5 „	$104\frac{7}{8}$	$105\frac{1}{8}$	$104\frac{7}{8}$
Obligat. 1828 & 1829	5 „	$103\frac{1}{4}$	$103\frac{3}{8}$	$103\frac{1}{4}$
Certifikat. 1831 & 1833	5 „	$94\frac{3}{4}$	$94\frac{7}{8}$	
Certifikaten 1840. . .	4 „	$87\frac{11}{16}$		
Cert. bij *Stieglitz* . .	4 „	$87\frac{1}{2}$		
dito 5e Serie	5 „	$99\frac{1}{2}$	$99\frac{5}{8}$	$99\frac{1}{2}$
dito 1855 6e Serie. .	5 „	$100\frac{1}{4}$	$100\frac{3}{4}$	$100\frac{1}{2}$
Cert. van Assign. . .	6 „	$66\frac{13}{16}$		
POLEN.				
Obligatien.	4 pCt.	$80\frac{3}{8}$	$80\frac{1}{2}$	
OOSTENRIJK.				
Oblig. bij *Goll en Co.*	4 pCt.	62		
Oblig. Metaliek . . .	5 „	$75\frac{3}{4}$	$75\frac{7}{8}$	$75\frac{3}{4}$
Oblig. Rente Am. . .	5 „	87	$87\frac{1}{4}$	87
dito dito Nat. 1854.	5 „	$77\frac{9}{16}$	$77\frac{13}{16}$	$77\frac{5}{8}$
dito dito	$2\frac{1}{2}$ „	$39\frac{1}{8}$	$39\frac{1}{4}$	$39\frac{1}{8}$
BRAZILIE.				
Geldl. 1824, £ 100. .	5 pCt.	99		
AMERIKA.				
Peru, Geldleening 1854	$4\frac{1}{2}$ pCt.	$78\frac{1}{4}$		
Ecuad. Oblig. 1855 onbep.		$14\frac{5}{16}$		
Grenada, Oblig. . . .	$3\frac{1}{4}$ „	$21\frac{5}{8}$	$21\frac{3}{4}$	$21\frac{5}{8}$
Mexiko. Obl.	3 „	$21\frac{5}{8}$	$21\frac{11}{16}$	
N.-Am. Illin. Obl. C. B.	7 „	$93\frac{1}{2}$		

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.

Bijvoegsel bij No. 178
van de Utrechtsche Prov. en Stads-Courant.

Provinciale Staten van Utrecht.

Zitting van Dingsdag 14 Julij.

Tegenwoordig zijn 34 leden; afwezig, met kennisgeving van verhindering, de HH. *Jongeneel* en *Metelerkamp*, zonder kennisgeving, de HH. *de Heus*, *Kien*, *Broers* en *Hardenbroek*.

Is ingekomen eene missive van Gedep. Staten, betreffende het vroeger vastgesteld reglement voor het grootwaterschap van Woerden, daarbij inbrengende een gemotiveerd voorstel tot bijvoeging der alinea, welke de Staten in de wintervergadering besloten hebben bij art. 192 weg te laten, alsmede om de artt. 190, 191 en 192 overeenkomstig door den minister van binnenlandsche zaken gemaakte bedenkingen te wijzigen.

In handen eener Komm., bestaande uit de HH. *v. Asch v. Wijck*, *v. Nooten*, *Cordes*, *Story v. Blockland* en *G. Verloren*.

De *Voorzitter* deelt mede, dat Gedep. Staten bereid zijn de door den heer *Ackersdijck* gevraagde inlichtingen te geven, welke door hen in eene missive zijn zamengevat.

De inhoud dezer missive komt op het volgende neêr:

Bij missive van 12 Sept. 1856 werden aan Gedep. Staten ingezonden, de leggers der gemeente de Bildt, met vermelding, dat eene reklame van den heer *Fabricius van Leijenburg* tegen deze leggers was afgewezen. Daar de leggers onnaauwkeurig en onvolledig waren, werden zij aan het gemeentebestuur ter verbetering teruggezonden. Inmiddels diende de heer *Fabricius v. Leijenburg* aan Gedep. Staten een bezwaarschrift tegen deze uitspraak in, bewerende, dat de Visschersteeg een partikuliere weg en zijn eigendom was. Gedep. Staten gaven hem echter te kennen, dat zij niet twijfelden of de weg was te regt op den legger gebragt en de heer *v. Leijenburg* was onderhoudspligtige van dien weg. — Den 14 nov. werd door het gemeentebestuur aan Gedep. Staten berigt, dat de weg was afgesloten, waarop Gedep. Staten antwoordden, dat daarvan procesverbaal opgemaakt en onverwijld den bevoegden regterlijken ambtenaar ter vervolging in handen gegeven moest worden. Dit geschiedde, doch de kantonregter te Utrecht verklaarde het Openbaar Ministerie niet ontvankelijk in zijne ingestelde aktie, hoofdzakelijk omdat de leggers niet definitief waren vastgesteld en dus door de bevoegde magt niet was beslist, of de weg in kwestie is een der wegen bedoeld in art. 1 en 4 van het reglement op de wegen. Van dit vonnis is geappelleerd en wordt de nadere beslissing der arrondissements-regtbank verwacht.

Deze missive gelezen zijnde stelt de Voorz. voor haar ter inzage ter griffie te deponeren, en in eene volgende vergadering deswege een definitief besluit te nemen.

De heer *Ackersdijck* mag niet ontveinzen, dat door deze inlichtingen de bezwaren welke hij had tegen de wijze waarop de zaak behandeld is, niet uit den weg geruimd zijn. Hij is evenwel niet genegen nu reeds die bezwaren voor te dragen, vooral nu de Voorz. heeft voorgesteld het stuk ter griffie te deponeren. Hij wenscht ook, dat de behandeling dier zaak niet geheel zal rusten op zijne schouders; hij deinst niet terug om in het belang der provincie op te treden, maar zou wenschen, dat eene Komm. benoemd en eenige leden opzettelijk uitgenoodigd wierden, om die zaak grondig te onderzoeken en er zooveel mogelijk licht over te verspreiden.

De *Voorzitter* zal zich niet tegen het benoemen eener Komm. verklaren. Spr. heeft gemeend door zijn voorstel reeds blijken te hebben gegeven van zijn wensch dat de zaak behoorlijk worde overwogen en niet ijlings afgedaan. Spr. had zich voorgesteld dat ieder lid in de gelegenheid zou zijn zich geheel op de hoogte te stellen om de zaak te kunnen beoordeelen; verlangt de verg. echter, dat het in handen eener Komm. worde gesteld, Spr. zal er zich niet tegen verklaren en is bereid het voorstel over te nemen als het ondersteund wordt.

Dit laatste het geval zijnde stelt de Voorz. voor het stuk in handen eener komm. te stellen.

De heer *v. Asch v. Wijck* in bedenking gevende het eerste voorstel in stemming te brengen, ontstaat hierover, in verband met het regl. van orde, eene woordenwisseling tusschen dat lid en de HH. *v. Hoytema*, *Ackersdijck*, *Bastert* en den Voorz., waarop het oorspronkelijk voorstel, in stemming gebragt met 19 tegen 14 stemmen wordt aangenomen, zoodat de missive ter griffie gedeponeerd zal worden. Tegen hebben gestemd de HH. *v. Beeck Calkoen*, *Schas*, *v. Oleeff*, *v. Hoytema*, *Pabst*, *Strick v. Linschoten*, *Boer*, *Ackersdijck*, *v. Bel*, *Bastert*, *Vos*, *H. Verloren*, *de Louter* en *Laan*.

Is nog ingekomen een adres van kommissarissen van den weg van Soestdijk naar de Bildt, houdende verzoek om eene prov. subsidie. — In handen eener Komm., bestaande uit de HH. *Boer*, *Menso*, *v. Bel*, *v. Tuyll* en *Bastert*.

Wordt bij monde van den heer *Pabst* door de Komm., in wier handen is gesteld de begrooting der kosten van het prov. bestuur, zoo veel het rijksbestuur is, voor 1858, rapport uitgebragt, konkluderende tot goedkeuring dier begrooting, en mededeeling aan de hooge regering, bij de overlegging, dat de Staten, met het oog op de belangrijke posten, waarvoor in den laatsten tijd steeds mindere gelden zijn toegestaan dan de raming bedraagt, het zouden betreuren dat de middelen geweigerd wierden om in de prov. dienst te voorzien, en de regering aansprakelijk gesteld wordt voor wat daaruit mogt voortvloeijen.

Ter griffie en aan de orde in de eerstvolgende vergadering.

Wordt door den heer *v. Tuyll* rapport uitgebragt namens de komm. in wier handen was gesteld de rekening en verantwoording van Gedep. Staten over 1855, en welke komm. adviseert tot goedkeuring dier rekening.

Ter griffie en aan de orde na het reeds aan de orde gestelde punt.

Door den heer *Bastert* wordt gelezen het rapport der komm. benoemd tot onderzoek der begrooting der enkel prov. en huishoudelijke inkomsten en uitgaven voor 1858, en van het ontwerp-adres aan Z. M. tot heffing van prov. opcenten op de grond- en personele belasting. De konklusie van dit rapport strekt tot het aannemen der begrooting, behoudens eenige wijzigingen, en tot goedkeuring van het adres.

Ter griffie en aan de orde na de beide vorige punten.

Worden namens dezelfde komm. door den heer *v. Tuyll* rapporten uitgebragt betreffende de door Gedep. Staten gedane voordragten tot af- en overschrijving, en geadviseerd zich met die voordragten te vereenigen.

Beide rapporten ter griffie en aan de orde na de vorige punten.

Wordt door den heer *Huydecoper* rapport uitgebragt namens de komm. in wier handen is gesteld het voorstel van Gedep. Staten betreffende de opdragt aan het genootschap voor landbouw en kruidkunde te Utrecht van eenige werkzaamheden den landbouw betreffende, enz., van welk rapport de konklusie is dat de verg. zich vereenige met het voorstel van Ged. Staten, behoudens de volgende wijzigingen, dat nl. het genootschap zal inzenden aan Ged. St. een uitvoerig beredeneerd verslag, over den landbouw en den veestapel in de provincie, en van de rampen en ziekten daarbij waargenomen, alsmede eene zooveel mogelijk volledige statistiek; dat voor de mededeeling omtrent de verwachtingen betreffende den oogst, 15 Junij worde veranderd in 1 Augustus, en eindelijk dat de *f* 700 ook hoofdzakelijk zullen gebezigd worden om premiën voor dekhengsten en stieren te verleenen, mits deze een jaar na de bekrooning in de provincie blijven.

Ter griffie en aan de orde vóór de prov. begrooting.

Wordt door den heer *v. Hoytema* gelezen het rapport der komm. in wier handen was gesteld het voorstel van den heer *Menso* tot wijziging van het veen-regl., welke komm. adviseert het adres te verzenden aan Gedep. Staten, ten einde in de winterverg. deswegen zoodanige voordragt te doen als zij zullen vermeenen te behooren.

Ter griffie en aan de orde na de reeds aan de orde gestelde punten.

Wordt bij monde van hetzelfde lid rapport uitgebragt namens de Komm. belast met het onderzoek van het adres der gemeente Ysselstein, van welk rapport de konklusie is, dat de verg. besluite eene subsidie van *f* 800 te verleenen en Gedep. Staten magtige tot af- en overschrijving van die som van den post van *f* 1000 voor het onderwijs aan vroedvrouwen.

Ter griffie en aan de orde na de reeds aan de orde gestelde punten.

Aan de orde is de benoeming van een lid der Staten ter voldoening aan art. 89 der prov. wet.

De HH. *v. Asch v. Wijck*, *v. Tuyll*, *H. Verloren* en *Harmsen* tot stemopnemers benoemd zijnde, wordt tot de stemming overgegaan, waarbij worden uitgebragt:

Op de HH.

Ackersdijck 15 stemmen.
Kien 9 „
v. Asch v. Wijck 4 „
v. Hoytema 2 „
v. Tuyll 1 stem.
Broers 1 „

terwijl een blanke briefje in de bus gevonden wordt.

Niemand de volstrekte meerderheid verkregen hebbende wordt tot eene tweede vrije stemming overgegaan, die het resultaat oplevert, dat worden uitgebragt op de HH.

Ackersdijck 20 stemmen.
Kien 9 „
v. Asch v. Wijck 2 „
Broers 1 stem.

terwijl een blanko briefje in de bus is.

De heer *Ackersdijck*, aldus benoemd zijnde, verklaart die benoeming aan te nemen.

De *Voorz.* bedankt de stemopnemers, en niets meer aan de orde zijnde, wordt de verg. verdaagd tot Donderdag a. s. des morgens ten elf ure.

Zitting van Donderdag 16 Julij.

Tegenwoordig zijn 31 leden, afwezig, met kennisgeving van verhindering de HH. *Metelerkamp*, *Wijers*, *Pabst* en *de Geer*; zonder kennisgeving, de HH. *Kien*, *v. Asch v. Wijck*, *Hardenbroek*, *v. Veersen* en *Spengler*.

Aan de orde is het verslag der komm. betreffende de begrooting der kosten van het prov. bestuur, voor zooveel het rijksbestuur is, waarover de beraadslagingen geopend worden.

De heer *v. Hoytema* zou meenen dat het gedeelte van het advies der komm. volgens hetwelk de vergad. de hooge regering aansprakelijk zou stellen voor de nadeelige gevolgen van het niet toekennen der noodige gelden voor de ambtenaren der griffie, niet in aanmerking zou kunnen komen, hij zou ten minste in zoodanige klausule nog al bezwaar vinden. Zij beteekent eigenlijk niets, maar zij wordt geacht iets te beteekenen, en als Prov. Staten zoodanige woorden bezigen tot de hooge regering, dan moet er toch gewigt aan gehecht worden, en de regering zal er geen gewigt aan hechten. Het spreekt van zelf dat de regering aansprakelijk is, maar het komt niet overeen met de waardigheid der staten om zoodanige opmerking te maken.

De heer *Ackersdijck* ondersteunt het gesprokene door den heer *v. Hoytema*. Het komt hem voor, dat die wijze van tot de regering te spreken niet passend is. De verg, zegt Spr., meent dat het wenschelijk is, dat de ambtenaren der griffie eene hoogere belooning genieten, doch in zulke bewoordingen kan de verg. dat niet aan de regering te kennen geven.

De heer *v. d. Poll* vindt het zeer doelmatig, de regering opmerkzaam er op te maken, doch haar verantwoordelijk te stellen komt hem voor minder voegzaam en van minder gelukkig gevolg te zullen zijn.

De heer *de Kock* zegt, dat de komm. gemeend heeft tot dit laatste de toevlugt te moeten nemen, daar reeds bij vorige gelegenheden alle andere middelen waren uitgeput. Als Gedep. Staten, die met de dagelijksche leiding en uitvoering van zaken belast zijn, verklaren, dat niet geregeld in de dienst kan worden voorzien, dan zal toch de hooge regering voorzeker wel aansprakelijk zijn, bij het niet toestaan van de door Gedep. Staten aangevraagde som, voor de minder rigtige uitvoering van zaken, en het is daarom dat de komm. van oordeel is geweest op dusdanige krachtige wijze bij de hooge regering te moeten aandringen.

De heer *Boer* ondersteunt het gesprokene door de HH. *Ackersdijck* en *v. Hoytema*. Spr. meent dat men wel op verbetering bij de hooge regering kan aandringen, doch de wijze waarop en de termen waarin dit volgens het voorstel zou geschieden, acht hij ten eenemale ongepast. Men zou er een verkeerden indruk door te weeg brengen en niet verkrijgen wat men wenschte.

De beraadslagingen gesloten zijnde brengt de Voorz. het eerst in stemming het advies der komm. betreffende de begrooting, dat met algemeene stemmen wordt aangenomen, en ten tweede het voorstel der komm. betreffende de aanmerking, dat verworpen wordt met 27 stemmen tegen die der HH. *Vos*, *de Kock* en *de Heus*.

Aan de orde is alsnu het verslag der Komm., betreffende de rekening en verantwoording van Ged. Staten over 1855.

De *Voorz.* herinnerd hebbende dat in dit verslag eene bedenking voorkomt, betreffende het gebruik maken van den post voor onvoorziene uitgaven zonder voorafgaande magtiging, worden de beraadslagingen geopend.

De heer *Ackersdijck* meent dat in de gemaakte bedenking eene aanleiding voor de verg. ligt, om Gedep. Staten, en met name den Voorz., uit te noodigen, deswege hun gevoelen te willen mededeelen, opdat dit punt worde toegelicht.

De *Voorzitter* zal gaarne aan deze uitnoodiging

voldoen. Hij acht het van uitnemend gewigt, dat die opmerking worde besproken en had dan ook het voornemen om zijne meening daarover mede te deelen. De opmerking is: dat, ofschoon tegen deze rekening, wat de uitgaven zelven betreft, geene bedenkingen bestaan, het toch de aandacht heeft getrokken, dat de posten onder *c* en *e* der onvoorziene uitgaven, niet door eene magtiging der Staten zijn gedekt. Hoezeer de Komm. de overtuiging heeft, dat de uitgaven goed en nuttig zijn besteed, acht zij ze toch niet te vallen in de termen van art. 160 der prov. wet, waar alleen uitgaven zonder goedkeuring der Staten worden geoorloofd tot werken, wanneer die geen uitstel kunnen lijden; alle andere uitgaven vorderen dus de magtiging. — Spr. moet die opmerking bepaald en ten stelligste tegenspreken; hij hecht aan de beslissing van dit punt het alleruitnemendst gewigt, want het geldt hier de ordelijke behandeling der prov. zaken in de toekomst. De aanmerking, zegt Spr., komt hierop neêr, dat, ofschoon de post voor onvoorziene uitgaven op de begrooting is gebragt, Gedep. Staten niet bevoegd zijn daarop iets uit te geven, zonder magtiging der Staten voor ieder geval, en daarvoor beroept men zich op art. 160, dat zegt: Zij (Gedep. Staten) zijn bevoegd in het onderhoud van alle provinciale werken, als die geen uitstel lijden kunnen, zonder daartoe vooraf gemagtigd te zijn, te voorzien, mits zij er in de eerstvolgende vergadering kennis van geven. — Het komt Spr. vooreerst voor, dat de uitlegging, aan dat artikel gegeven, onjuist is; het staat in onmiddelijk verband met art. 159, waarin wordt gezegd, dat Ged. Staten de plannen en voorwaarden van aanbesteding vaststellen der door de Staten bevolen werken, enz.; art. 159 drukt dus uit de meening, dat de prov. werken door de Staten worden bevolen, maar de uitvoering aan Ged. Staten wordt opgedragen. Nu volgt, zegt Spr., art. 160 en dat kan niets bedoelen dan dat het mogelijk zou zijn, dat werken van prov. belang, geen uitstel kunnen lijden en de Staten dus niet kunnen bevelen, die tot stand te brengen, en voor dat geval verklaart art. 160 Ged. Staten bevoegd, die werken zonder magtiging te doen tot stand brengeu, mits daarvan later aan de Staten kenuis gevende. Meer, zcgt Spr., zegt art. 160 niet, en er is dus geen argument uit te putten om de bevoegdheid van Ged. Staten ten aanzien der begrooting te omschrijven. En nu vraagt Spr., wat de begrooting anders is dan een besluit der Staten, waarbij, voor onderwerpen op de begrooting, aan Ged. Staten verleend wordt een krediet. Dat is niet een onbepaald krediet, het is zeer nauwkeurig gespecialiseerd, maar binnen de grenzen van elken post zijn Ged. Staten belast met de uitvoering. Nu is het mogelijk, dat zich omstandigheden voordoen, die niet zijn voorzien bij de vaststelling der begrooting, en nu meent Spr., dat die post van onvoorzien wel bij uitnemendheid mag genoemd worden een aan Ged. Staten verleend krediet; zij zijn wegens het gebruik aan de vergadering verantwoording verschuldigd, niet ten einde te doen blijken de juistheid der cijfers, maar van het nuttig gebruik van het hun verleend krediet, en dan heeft deze Verg. de bevoegdheid aanmerkingen te maken op het gebruik dat Gedep. Staten van haar vertrouwen gemaakt hebben; af te keuren wat haar voorkomt verkeerd te zijn; niet goed te keuren uitgaven die zij meent dat in strijd met het Prov. belang geschied zijn en in daarna het cijfer der rekening vast te stellen. Spr. vraagt waar het heen zou als deze beginselen niet wierden nageleefd. In zeer vele gevallen, zegt Spr., kan er dadelijk noodzakelijkheid zijn, en als Gedep. Staten dan uit den post voor onvoorziene uitgaven geene betalingen konden doen, zonder toestemming der Verg., dan zou die elk oogenblik daartoe buitengewoon moeten worden bijeengeroepen. Maar het is ook, zegt Spr., eene leer, die door de praktijk voortdurend is erkend en gehuldigd, — die ook de Komm. zelve huldigt, want zij past het beginsel slechts toe op twee posten — waartegen zij geene bedenkingen heeft — en niet op al de andere posten. Spr. maakt hieruit op, dat de Komm. in strijd is met haar eigen beginsel, immers al die andere posten zijn evenmin door de Verg. geauthoriseerd als de twee in kwestie. Spr. meent nu, dat deze kwestie is van alleruitnemendst gewigt, want zoo de Verg. met de Komm. instemde, zou vooreerst gehandeld worden in strijd met de wet, maar ook de gang van zaken verlamd, bijna onmogelijk gemaakt en de uitvoering van ieder besluit, aan Gedep. Staten opgedragen, tot niets teruggebragt worden.

De heer *Bastert* zal tot toelichting zeggen, wat de komm. tot de aanmerking bewogen heeft. Vooraf moet hij eenige bedenkingen van den Voorzitter wederleggen. De Voorz. heeft ten slotte gezegd, dat de opmerking der komm. zou zijn in strijd met de wet, maar Spr. vindt in de prov. wet niet vermeld, dat de post van onvoorzien bestemd is ter beschikking van Gedep. Staten, en als dat geen duidelijk voorschrift is, kan niet gezegd worden, dat de voorstelling der komm. in strijd is met de wet. Overigens is door den Voorzitter opgemerkt, dat de komm. in strijd handelt met haar eigen beginsel, door alleen tegen de posten *c* en *e* bedenkingen te maken, daar toch ook de anderen niet geauthoriseerd zijn. Spr. acht die bewering minder juist, en gelooft dat de konsekwentie van het beginsel juist aanleiding geeft tot die twee opmerkingen. De overige posten zijn in de verg. ter sprake gebragt, en Spr. gelooft dus dat die beide posten de eenige onder de onvoorziene zijn, waaromtrent niets is voorgevallen. Voor de kaart van de Geldersche vallei is misschien wel geen bepaald besluit gevallen, maar in de zomervergadering is toch medegedeeld, dat Gedep. Staten daartoe waren overgegaan, en toen was ieder lid in de gelegenheid zijne stem daartegen te verheffen. Spr. gaat al de posten na onder onvoorziene uitgaven opgenomen, en beweert dat de kosten van de medaille voor den watersnood en voor de komm. voor de tentoonstelling te Parijs de eenige zijn, waarover in de verg. niet gesproken is. Als Spr. echter nagaat het geheele denkbeeld der begrooting, dan vindt hij in art. 113 der prov. wet, dat af- en overschrijving niet kan geschieden dan wanneer daartoe bij de begrooting of bij afzonderlijk besluit der verg., besloten en door den Koning magtiging is verleend. Hieruit volgt, dat de regel is, dat geene uitgaven kunnen geschieden, dan onder goedkeuring der Staten, want als tot 5$7^5$ cent die goedkeuring noodig is, tot suppletie van posten die op de begrooting voorkomen, zoo is zij gewis voor *f* 5000 noodig, wegens posten of uitgaven die er in het geheel niet op vermeld staan. Art. 124 komt Spr. voor, dat slechts twee gevallen aangeeft waarin de rekening kan worden afgekeurd, of dat Gedep. Staten de uitgaven tot een hooger bedrag hebben opgevoerd dan is vastgesteld, of dat uitgaven op de rekening voorkomen ter kwader trouw gedaan; doch de wet noemt niet het geval dat uitgaven gedaan worden die niet op de begrooting voorkomen; dat geval is dus niet bij de wet bekend, en Spr. zou denken, dat als zulke uitgaven gewenscht wierden, zij op nieuw moeten worden aangevraagd en dan op zoodanige hoofdstukken moeten gebragt worden, waar zij het meest kunnen geacht worden te behooren. Art. 160 stelt een exceptie daar; het omgekeerde moet dus regel zijn. De Voorz. heeft gezegd, dat Gedep. Staten bevoegd zijn binnen de grenzen van iederen post uitgaven te doen, maar hier, zegt Spr., geldt het juist het maken van nieuwe posten. DeKomm. heeft overigens geen bezwaar tegen de posten, maar zag alleen het beginsel niet gevolgd.

De *Voorz.* heeft de zaak rijpelijk overwogen en moet daarom tegenspreken, wat de laatste Spr. voor de komm. zegt. Er wordt gezegd, dat het advies der komm. niet in strijd is met de wet, doch art. 154 opslaande, leest Spr.: Zij (Gedep. Staten) beheeren de prov. inkomsten en eigendommen en zijn bevoegd die te verhuren enz. — Zij *beheeren* de prov. inkomsten. — Spr. meent dat dit een algemeene regel is, zóó algemeen, dat die alleen kan beperkt worden door de uitzonderingen welke de wet daarstelt, en nu vindt Spr. alleen eene uitzondering in art. 113, waar gezegd wordt, dat af en overschrijving op de posten der begrooting niet kan geschieden dan wanneer daartoe bij de begrooting of bij afzonderlijk besluit magtiging is verleend, terwijl volgens art. 114 in ieder geval de koninklijke magtiging noodzakelijk is, en wel omdat af- en overschrijving eigenlijk is eene wijziging der begrooting, welke niet kan plaats hebben zonder de medewerking van die magten, welke de begrooting zelve gemaakt hebben. Dat is, zegt Spr., de eenige beperking, die de wet kent en de regel is, behoudens die beperking, dat Gedep. Staten beheeren de prov. inkomsten. Op dien grond blijft Spr. meenen, dat het tegenovergesteld beginsel in strijd is met den geest der wet. Met betrekking tot het aangevoerde door den heer *Bastert* tegen Sprs. beweren, dat de Komm. heeft gehandeld in strijd met haar eigen beginsel, merkt Spr. vooreerst aan, dat er verschil bestaat tusschen het bespreken en het bevelen van uitgaven: een besluit tot het daarstellen van iets is nog niet noodzakelijk hetzelfde als een bevel om de uitgaven te dier zake op het onvoorziene uit te trekken. Spr. gelooft, dat in de bedoelde gevallen twee besluiten noodig zouden geweest zijn, het eene tot daarstelling, het tweede tot uittrekking op het hoofdstuk van onvoorzien; dat tweede besluit ontbreekt, maar ook het eerste, want volgens de bekentenis van den heer *Bastert* is geen besluit genomen om de kaart der Geld. vallei te maken, en nu zou Spr. toch de verg. vragen, of, indien de Voorz. zoo iets mededeelt en daarop geen besluit volgt, dan geacht kan worden, vooreerst dat de verg. die mededeeling aanneemt, en ten tweede dat daaruit zou volgen eene onbeperkte volmagt, om zelfs buitensporige uitgaven te doen, waartegen de Verg. later geene bedenkingen zou kunnen maken, want door de mededeeling van den Voorzitter aan te hooren had zij het besluit genomen, die uitgaven goed te keuren. Spr. gelooft niet dat iemand zoo iets zou beweren. — Er wordt gezegd, dat de post van onvoorziene uitgaven geen post is; Spr. zal vragen waar het regt verleend wordt tot deze willekeurige uitlegging en waarom die post niet even goed een post is als elke andere; bij wordt hier in diskussie gebragt en het bedrag vastgesteld; ware dat niet zoo, men had hem niet noodig, want men kon dan eenvoudig volstaan met een saldo bij de begrooting, maar juist de vaststelling van het cijfer voor onvoorziene uitgaven op de begrooting verheft dat cijfer tot een post waarover Gedep. Staten dezelfde beschikking hebben, als over ieder anderen post, behoudens de verantwoording aan de Verg.

Den heer *Boer* is het zeer aangenaam dat de zaak ter sprake gebragt is en als voorz. der komm. mag hij wel verklaren, dat het doel der aanmerking niet anders is geweest dan hier een diskussie uit te lokken over een hoogst gewigtig punt der wetgeving; de Voorz. heeft dat reeds zoo opgenomen en dus elk denkbeeld van minder goede bedoelingen tegen Gedep. Staten verwijderd. Met belangstelling heeft Spr. dan ook de ontwikkeling der meening van den Voorz. vernomen; de eigenlijke kwestie is hem daardoor nog niet zoo duidelijk geworden, dat hij aan die ontwikkeling zijn zegel onvoorwaardelijk zou kunnen hechten. De eerste en gewigtigste vraag hier, is deze: Wat moet verstaan worden door af- en overschrijving? Afschrijving is naar zijne meening het nemen van eene som van zekeren post bijv. van onvoorzien, om daarmede uitgaven te dekken, en is die opvatting juist, dan zou Spr. altijd in de strikte bewoordingen onzer staatswetten tot het besluit moeten komen; dat werkelijk eene dergelijke uitgaaf niet door Gedep. Staten kan zijn gedaan, zonder voorafgaand besluit der staten. Art. 113 der prov. wet verheft dit boven allen twijfel; daar toch wordt uitdrukkelijk gezegd dat af- en overschrijving niet geschieden kan, dan voor zooverre daartoe magtiging is verleend bij de begrooting of bij een besluit der staten. Spr. is het eens met den Voorz. dat het onvoorzien is een post van de begrooting, en daaruit trekt hij het gevolg, dat van dien post niets mag afgenomen worden tot andere oogmerken, dan waartoe de begrooting aanleiding geeft, of de Staten moeten daartoe vooraf verlof geven. Bij de interpretatie der prov. wet hecht Spr. ook nog eenig gewigt aan gelijksoortige bepalingen in andere staatswetten. In de gemeentewet is het nu wel uitdrukkelijk bepaald en wel bij art. 214, dat af- of overschrijving niet geschieden kan dan krachtens een raadsbesluit, dat door Gedep. Staten moet worden goedgekeurd, en het dagelijksch bestuur eener gemeente mag het eigenlijk niet [illegible] doen die niet vooraf door een raadsbesluit zijn goedgekeurd. De Voorz. heeft gewezen op die bepaling der prov. wet, waarbij gezegd wordt dat Ged. St. het beheer hebben van de geldmiddelen en daaruit heeft hij afgeleid, dat zij ook bevoegd zijn tot het doen van dergelijke uitgaven; Spr. moet opmerken dat die bepaling ook voorkomt in de gemeentewet. Art. 109 namelijk zegt, dat aan Burg. en Weth. hetzelfde regt toekomt over de geldmiddelen der gemeente; maar het dagelijksch bestuur mag daarin geen grond vinden om uitgaven te dekken uit den post van onvoorzien zonder daartoe door raadsbesluit gemagtigd te zijn. Spr. gelooft dus, dat men, uit de analogie der staatswetten redenerende, tot het resultaat moet komen, dat hier zekere onregelmatigheid plaats vondt.

De *Voorz.* zegt, dat de heer *Boer* vooral de beslissing doet afhangen van de verklaring der woorden af- en overschrijving, en Spr. gelooft, zeer teregt. Wanneer echter gevraagd wordt: wat beteekent af- en overschrijving, dan zou Spr. niet taalkundig gaan onderzoeken, welke zin welligt daaraan gehecht kan worden, maar hij neemt die woorden als het ware op als een technischen term waarvan de beteekenis door het langdurig gebruik bepaald en gewettigd is, en dan meent hij, dat zij niet van elkander kunnen worden gescheiden, maar als ééne uitdrukking onafscheidelijk zijn verbonden en men zich geene afschrijving kan denken zonder overschrijving en omgekeerd, en nu beteekent af- en overschrijving in de praktijk niets anders dan het nemen van zeker bedrag van een post, die daarvoor ruimte aanbiedt, om dat over te brengen op eenen anderen post, die te kort schiet; het kan nimmer beteekenen het doen van uitgaven op zekeren post, maar moet telkens zijn het verminderen van een post en het verhoogen van een anderen. Als nu de heer *Boer* zekere analogie ziet in de verschillende wetten en op dien grond in zijne redeneering op het gebied der gemeente-wet treedt, wil Spr. hem daarop zeer gaarne volgen, maar dan kan hij, hetzij zonder de minste onaangename bedoeling gezegd, zijne bevreemding niet verbergen, dat een lid dezer vergadering, dat in eene andere betrekking meêwerkt tot uitvoering van de gemeente-wet en van de gemeentebegrooting en van uitgaven op den post van onvoorzien, niet uit die andere betrekking de overtuiging heeft gekregen, dat dit in de gemeentelijke huishouding dagelijks geschiedt en nooit de minste twijfel gerezen is, of Burg. en Weth. bevoegd zijn, om binnen de grenzen van dien post van onvoorzien uitgaven te bevelen, die bij de begrooting niet waren voorzien.

De heer *Menso* zal eene enkele toelichting geven waarom bij de komm. dit onderwerp tot de gemaakte bedenking aanleiding heeft gegeven. De ongelijke handelwijze in deze kwam de komm. voor dat bepaald in strijd moest zijn met de wet. De komm. heeft zich afgevraagd waarom de af- en overschrijvingen gedaan moeten worden op aanwijzing van de vergadering, terwijl daarentegen over andere posten van veel meer belang Gedep. Staten zelven zouden kunnen beschikken. In de eerste zitting zijn ter tafel gebragt 2 besluiten tot af- en overschrijving. Spr. vraagt waartoe? Als Ged. Staten eenen post hebben, een artikel van de begrooting waarover beschikt kan worden, alleen met goedkeuring des Konings, waarom vragen zij dan ooit magtiging tot afen overschrijving? Maar wanneer nu voor de geringste zaak eene aanwijzing der Staten bij de vaststelling der begrooting noodig is, of een afzonderlijk besluit, nog goed te keuren door den Koning, waarom zullen Ged. Staten dan over onderwerpen die volstrekt niet bekend zijn geweest kunnen beschikken, zonder de Staten? Dat kwam Spr. zoo in strijd met elkaâr voor, dat hij vermeende dat het niet wettig kon wezen; er is hem dan ook niets aangetoond, waaruit blijkt dat bij de prov. of eenige andere wet aan Ged. Staten het vermogen is gegeven, om over de onvoorziene uitgaven te kunnen beschikken; als er maar in de wet stond dat Gedep. Staten de goedkeuring des Konings noodig hadden, dan konde Spr. het toegeven, maar dat staat er niet. Wat betreft de aangehaalde artt. uit de wet, volgens Spr. overtuiging kunnen Gedep. Staten geene uitgaven doen, dan voor bepaalde en vooraf bekende onderwerpen, en zoodanige onderwerpen die tot de kategorie van onvoorziene uitgaven behooren, kent Spr. niet. Wat betreft het aangevoerde tegen hetgeen de komm. in het midden heeft gebragt, nl. dat zij heeft gemeend, dat de uitzondering bij art. 160 den regel versterkt dat Gedep Staten niet kunnen beschikken over den post van onvoorzien, het komt Spr. voor dat dit art. nog in volle kracht is, en art. 159 daarmede niet in verband staat; dit laatste schrijft voor wat Gedep. Staten zullen voorbereiden, maar art. 160 zegt, dat als niets voorbereid is Gedep. Staten het regt hebben voor het oogenblik in de behoefte te voorzien. Het komt Spr. dus voor dat art. 160 juist aanwijst, wanneer Gedep. Staten zonder de magtiging der vergadering kunnen handelen doch daarbuiten kunnen zij het niet. Het aangehaalde art. 154, dat Gedep. Staten gegeven is het beheer der inkomsten, levert het bewijs op dat zij niet hebben het onbepaald beheer over de uitgaven, die hier bedoeld worden, en men geen verschillende onderwerpen kan brengen onder de gevallen bij de wet speciaal voorzien. Wat betreft het aangevoerde dat de aanmerking der komm. niet op andere dergelijke posten is gevallen, Spr. meent dat Gedep. Staten voor post *a* bijzonder geauthoriseerd zijn bij het reglement op de veenderijën; dat de post voor reis- en verblijfkosten voor de komm. het uitvloeisel is van een besluit der verg., en wat betreft den post voor de kaart, daarover gelooft Spr. dat de komm. ook aanmerking had kunnen maken, had zij hier niet gemeend dat de vergadering, niets tegen de mededeeling zeggende, geacht kon worden daarin te hebben toegestemd.

De heer *Ackersdijck* zegt, dat uit de diskussie bij hem de volle overtuiging is ontstaan, dat de magtiging der Staten vereischt wordt; niet omdat hij dit zoo nuttig en noodig oordeelt; maar de Staten zijn uitvoerders der wet, en de wet is zeer stelselmatig: haar beginsel is, dat alle uitgaven moeten gegrond zijn op een besluit der verg. Dat er een post is voor onvoorziene uitgaven, is een financiëele maatregel, die volkomen in dat stelsel past; men moet zeker zijn, dat eene ruime som beschikbaar blijft voor posten die zich later kunnen voordoen; ware dat niet, dan was het stelsel onvolledig. Die post van onvoorziene uitgaven is bij voorkeur bestemd om te kunnen af- en overschrijven voor *onderwerpen* die wel voorzien waren, maar waarvoor de uitgetrokken sommen niet toereikend bevonden worden. Zoo nu alles konde worden aangewend door Gedep. Staten, zoude er niet genoeg voor die aanvulling overblijven en het bestuur zoude in verlegenheid komen. Dat het zoogenaamd onvoorzien vooral voor zulke af- en overschrijvingen bestemd is, is zoo waar, dat men bij het rijks budget alleen van dien post overschrijft. Het stelsel brengt dus onverbiddelijk mede, dat er een besluit der Staten vereischt wordt, en dit blijkt volgens Spr. ook uit art. 160; wat daarbij bedoeld wordt is bij uitstek onvoorzien en omdat daar hooge noodzakelijkheid verondersteld wordt is geene authorisatie noodig. Ware dat niet het geval, dan konden immers die uitgaven geschieden buiten art. 160, want het zijn onvoorziene uitgaven. Er is bij Spr. dus niet de minste twijfel, of het stelsel brengt authorisatie mede; nu vindt hij ook wel dat te strenge toepassing soms moeijelijkheden kan geven, doch daaraan behoeft de verg. weinig te hechten, want het voorbeeld ligt voor de hand dat Gedep. Staten in geringe zeken niet behoeven te wachten op hare goedkeuring, die evenzeer na als voor de uitgaven verleend wordt als zij noodig zijn geweest, maar de bijzondere goedkeuring is onvermijdelijk. Spr. hecht er dus niet aan wat de zaak zelve betreft, maar de verg. is gebonden aan den vorm, en die gedoogt geen uitgaaf van het onvoorzien zonder besluit der vergadering.

Den heer *Huijdecoper* blijkt uit de diskussie hoe langer hoe meer, dat de aanmerking der komm. onjuist is. Art. 107 der prov. wet geeft eenige posten op, die op de begrooting der enkele provinciale en huishoudelijke uitgaven moeten voorkomen, doch spreekt daarbij niet van onvoorziene uitgaven; en ziet men nu, dat art. 113 alleen spreekt over die in art. 107 genoemde posten dan is het duidelijk, dat als een post voor onvoorzien op de begrooting gebragt wordt, die niet gerekend kan worden begrepen te zijn, onder de uitzonderingen in art. 113 genoemd en waartoe tot af- en overschrijving magtiging noodig is. Het staat vrij aan de prov. Staten op de begrooting te brengen wat hun dunkt noodig te zijn, daaronder rekent Spr. ook den post voor onvoorziene uitgaven, en is die eens vastgesteld dan lijdt het geen twijfel, of deze wordt aan de beschikking van Ged. St. overgegeven, om daaruit, behoudens latere rekening en verantwoording, de uitgaven te doen die in het belang der provincie noodig zijn. Als men nu ziet, dat in de gemeente-wet van den post voor onvoorziene uitgaven geene af- en overschrijving kan geschieden dan krachtens raadsbesluit, dan wordt Spr. daardoor te meer in het gevoelen versterkt, dat het doel van den wetgever is geweest dat de prov. St., een post voor onvoorzien op de begrooting brengende, aan Ged. St. daarover zoodanige beschikking laten als deze zullen noodig oordeelen. Het zou ook, zegt Spr., in strijd zijn met de geheele dagelijksche leiding der zaken van de provincie, hij kan zich niet voorstellen hoe Ged. St. die met mogelijkheid goed zouden kunnen voeren, als voor elke onvoorziene zaak de prov. Staten moesten worden bijeengeroepen. Er kan, zegt Spr, geen twijfel bestaan omtrent het stelsel van de wet en dan gelooft hij, dat Ged. St. hunne bevoegdheid niet behoeven te ontleenen aan een artikel van de wet, maar aan een besluit der verg.; de verg. magtigt Ged. St. te handelen met den post voor onvoorzien gelijk zij noodig achten.

Den heer *van Beeck Calkoen* is het voorgekomen, dat men om de zaak in duidelijken term te brengen moet beginnen met vast te stellen dat men hier niet te doen heeft met af- en overschrijving en de kwestie zou moeten stellen: is er in het stelsel der prov. finantieele huishouding ook opgenomen, dat onvoorziene omstandigheden zich kunnen voordoen en is daarbij het denkbeeld aangenomen, dat in zoodanig geval de behoefte zou kunnen bestreden worden uit het onvoorzien? Spr. stemt toe, dat het eigenlijk niet ligt in het stelsel der wet, maar meent tevens, dat het gansche denkbeeld van al wat niet voorzien is, noodzakelijke uitgaven, die niet op de begrooting zijn gebragt, ook niet bij de wet is geregeld. Spr. gelooft dat dit behoort tot die onderwerpen, welken aan de verantwoordelijkheid zijn overgelaten. De slotsom zijner beschouwingen is, dat, hoe onverbiddelijk het stelsel ook zij, daartegen over staat het even onverbiddelijk stelsel der werkelijkheid, dat het begrip van de mogelijkheid van ook met onvoorziene uitgaven te doen te hebben door deze wet niet is uitgesloten kunnen worden, dat het hier bij de verantwoording van elk gemaakt gebruik zal moeten aankomen op de groote vraag, is de uitgave in het provinciaal belang nuttig geweest?

De *Voorz.* stemt toe, dat het stelsel der wet niet is tegen te spreken, doch zegt, dat het juist het zoeken naar dat stelsel is, waardoor de vergadering nu wordt bezig gehouden en Spr. wenscht dat aan te bevelen, gelijk het naar zijne overtuiging behoort te worden opgevat, en dan vraagt hij niet naar het onderscheid tusschen 57 cents en 5000 Gld. zonder authorisatie uitgegeven, want het geldt hier alleen het beginsel. Wat Spr. echter moet opmerken geldt vooral het aangevoerde door den heer *Ackersdijck*. Dat lid heeft n. l. gezegd, dat alle uitgaven moeten gegrond zijn op een besluit der vergadering. Spr. meent hem te moeten vragen wat de zin dier stelling is; is het dat geene uitgaven door Ged. Staten mogen geschieden, dan na bevolen te zijn door deze vergadering - dat kan de bedoeling niet zijn, want dan treedt de Staten-vergadering op het gebied van het uitvoerend gezag. Maar is dan de bedoeling, dat geene uitgaven mogen geschieden door Gedeputeerden dan naar aanleiding en ingevolge van verleende magtiging voor het verleend krediet, dan is Spreker het volkomen daarmede eens, want dan heeft de verg. evenzeer verlof gegeven voor de uitgave van den post van onvoorzien, die niet berekend konde worden, als voor de andere, die men wel kon berekenen. De wet draagt den Gedep. Staten de uitvoering der besluiten op van de Staten, en nu bestaat een besluit, dat voor *a*, *b*, *c*, enz. een krediet zal verleend worden van zooveel; den aard van die onderwerpen kent de verg. niet, en nu heeft de verg. begrepen, dat iets onvoorzien kan zijn en daarvoor zal bestemd zijn zeker bedrag, en nu vraagt Spr. waarom Gedep. Staten wel één gedeelte en niet het andere van hun last moeten uitvoeren. De heer *Ackersdijck* zegt, dat het onvoorzien bestemd is, om aan te vullen wat op andere posten te weinig geraamd is. Dit, zegt Spr., is niet het geval; het is bestemd om te dekken wat men op het oogenblik niet weet, dat gedekt moet worden, en als nu uit dien post iets overblijft tot aanvulling van andere posten, kan men uit dien post aanvullen even als uit andere posten, want het is onjuist, dat alleen uit het onvoorzien wordt aangevuld, dat geschiedt ook uit andere posten. De heer *Ackersdijck* zegt, dat het bij het rijk zoo geschiedt, als hij aangeeft. Nu komt men, zegt Spr., in eene voorstelling van feiten; op het oogenblik is hij niet in de mogelijkheid bewijzen te leveren, doch hij kan verzekeren dat het bij het Rijk geschiedt gelijk is voorgedragen. Er wordt bij de begrooting van ieder departement een post van onvoorzien voorgedragen en daaruit wordt beschikt voor de onvoorziene uitgaven en voor de af- en overschrijvingen, maar er wordt ook van andere posten overgeschreven. Spr. merkt nog aan, dat art. 160 geen komptabiliteits art. is; het is niets dan eene toekenning van zekere bevoegdheid tot handelen aan Gedep. Staten in zeker bijzonder geval; uit art. 160 volgt de bevoegdheid noch onbevoegdheid van Gedep. Staten en als het bij uitsluiting de bevoegdheid verleent in die bijzondere gevallen, dan volgt daaruit nog niet dat Gedep. Staten al wat zij doen krachtens art. 160 kunnen imputeren op het onvoorzien, want het kan zeer goed gebeuren dat de begrooting zelve daartoe voldoende is.

De heer *v. Hoytema* helt wat hem betreft tot de meening van den Voorz. over maar heeft toch nog enkele bezwaren tegen dat stelsel, terwijl hij ook aan den anderen kant nog een punt tot versterking van hetzelve uit het tegenovergestelde zal releveren. Spr. acht het vreemd dat in de prov. wet van geene onvoorziene uitgaven wordt gesproken, er is wel sprake van onderwerpen die het algemeen belang der prov. betreffen, maar het onvoorzien wordt niet genoemd. Toen in 1850 de vorm der begrooting werd vastgesteld, werd er voor het eerst een art. ingevoegd van onvoorziene uitgaven, en het is er zoo ver van daan dat de kwestie nu voor het eerst is opgeworpen, dat reeds in den aanvang van het bestaan dezer verg. de vraag is geopperd, die haar nu bezig houdt, en Spr. herinnert zich, dat één der leden toen opmerkte, dat in het model stond: onvoorziene uitgaven artt. 1 en 2; dit is echter toen slechts ter loops ter sprake gebragt. Om den heer *Calkoen* te doen zien dat het stelsel van af- en overschrijving wel degelijk te pas komt bij deze vraag, dient, zegt Spr., dat als de Staten bij de begrooting magtiging tot af- en overschrijving willen verleenen bij het hoofdstuk *onvoorziene* uitgaven, de posten der begrooting moeten vermeld worden, waarop overschrijving mag plaats vinden. De heer *Ackersdijck* zegt dat als men den post van onvoorziene uitgaven zou kunnen uitstrekken om hem te besteden voor onvoorziene gevallen, het mogelijk ware dat er niets van overbleef om aan te vullen; Spr. zou wenschen dat de Voorz. deswege eenige toelichting gaf. Er is nog iets dat voor de meening van den Voorz. pleit, nl. dat het stelsel geen bezwaar kan opleveren als men goed doordrongen is van het denkbeeld dat de zaak eigenlijk de rekening betreft; de artt. betreffende die rekening waren vroeger anders, doch zijn later gewijzigd naar de nota van den heer *v. Twist*, en daarin wordt gezegd dat de Staten niet behoeven toe te zien of de cijfers juist zijn, daar de rekening niets is, dan eene voorstelling van feiten, en bij de Staten behoort de morele appreciatie dier feiten; hun onderzoek loopt alleen over de vraag of er teregt is uitgegeven.

De *Voorz.* antwoordt op de vraag van den heer *v. Hoytema*, dat ten eerste Ged. St. zorg zouden dragen dat de post van onvoorzien niet reeds bij den aanvang der dienst wierd uitgeput; doch al ware die post uitgeput, dan zou hij, zoo er nog op beschikt moest worden, gelijk staan met elken anderen post, waarop, nadat hij geabsorbeerd is, nog uitgaven te doen zijn; dan moest hij nl. worden aangevuld door af- en overschrijving, en zijn ook al de andere posten uitgeput, dan komt men met eene suppletoire begrooting.

De heer *Ackersdijck* zegt, dat het stelsel der wet is, dat de verg. beslist, waarvoor en hoeveel zal worden uitgegeven; het onderwerp moet worden goedgekeurd en de som. Wat, vraagt Spr. is nu de toepassing daarvan, dat er onvoorziene uitgaven kunnen te doen zijn voor een onderwerp, dat men niet heeft voorzien, en sommen, die men te laag berekend had. Is de som, voor iets berekend, onvoldoende, dan moet men meer verleenen, en daarvoor beschikt de verg. over den post van onvoorzien; maar is ook het onderwerp niet voorzien, dan is er meer te beschikken; en zijn Ged. Staten onbevoegd eene kleine som toe te voegen aan hetgeen reeds voor een be-

paald onderwerp bestemd is, is het dan, vraagt Spr. aan te nemen, dat zij veel grootere sommen zouden kunnen besteden voor onderwerpen waarvoor de verg. nog niets bestemd heeft. Waar het mindere te beslissen is, moet de verg. het doen, doch voor het meerdere zouden Gedep. het kunnen doen. Dit acht Spr. in strijd met het beginsel. Daarmede, meent hij, hangt ook ontwijfelbaar art. 160 zamen; in geval van urgentie geeft de wet opzettelijk verlof aan de Gedep. Staten om op eigen gezag uitgaven te doen, zoude dan voor niet urgente zaken dezelfde bevoegdheid bestaan zonder dat de wet er van spreekt. Spr. zegt nog ter verdediging tegen den schijn van iets aan te voeren, waarvan hij niet zeker was, dat wat hij gezegd heeft omtrent de posten van onvoorzien op de rijksbegrooting, eerst in de laatste jaren is ingevoerd.

De heer *de Louter* heeft ook gemeend, dat de kwestie alleen moest loopen over wat in de rekening in verband met de begrooting dus, over wat in de begrooting voorkomt, en dan ziet Spr. dat alles zich reduceert tot de vraag waartoe de begrooting dient, en de oplossing is dan zoo eenvoudig, dat het hem bevreemdt, dat zoo uitstekende mannen daarover zoo redeneren. Spr. meent, dat iedere post op de begrooting niets is dan een krediet van de uitvoerende magt; de wet kent geen onderscheid tusschen den eenen post en den anderen. De Verg. moet weten hoe groot zij dat krediet wil verleenen, en het krediet eens verleend zijnde is de uitvoerende magt geregtigd dien post uit te putten voor onvoorziene uitgaven, even als de andere posten zonder bijzondere vergunning der vergadering kunnen gebruikt worden voor het onderwerp waartoe zij op de begrooting zijn gebragt. Spr. is het eens met den Voorz. dat als die post in het begin van het jaar is uitgeput, daarin moet worden voorzien gelijk de Voorz. aangeeft. De vraag, zegt Spr., reduceert zich hiertoe: mogen Gedep. Staten beschikken over het onvoorzien zonder bijzonder verzoek aan de verg.? Zijns inziens, ja.

De zitting wordt gedurende een kwartieruurs geschorst.

De zitting hervat zijnde worden de beraadslagingen voortgezet.

De heer *v. Bel* komt terug op het gezegde van den Voorz. dat het gevoelen der komm. in strijd is met de wet, en wel op grond van art. 154. Spr. gelooft dat niet, want art 154 geeft wel het regt van beheer der provinciale inkomsten en eigendommen, maar het denkbeeld ligt er toch in opgesloten dat dit beheer begrensd worde door de posten der begrooting. Nu is het, zegt Spr., wel waar dat men zich bij het beoordeelen van deze zaak moet bepalen tot de onderwerpen, en niet op de cijfers moet letten, maar het is toch waar, dat tegenover den post van ruim *f* 2000 van gemandateerde uitgaven, die andere van 57½ cent de aandacht der komm. heeft getrokken, en toen heeft zich de vraag opgedaan of het niet zonderling was dat magtiging zou gevraagd worden voor het kleine en niet voor het groote. Dit gaf aanleiding dat sommige leden beweerden dat Gedep. Staten de bevoegdheid hebben om over dien post te beschikken en eerst bij de rekening zulks behoeven te verantwoorden, terwijl anderen in de wet eene bepaling deswegen zochten, doch die niet konden vinden; ook uit de geschiedenis der wet heeft de komm. niet kunnen vinden, dat dit punt bij de wetgevende magt ooit ter sprake is geweest. Wat het gezegde van den Voorz. betreft, dat het bij de gemeente-besturen ook geschiedt, merkt Spr. op, dat hem vele gemeenten bekend zijn waar dat niet het geval is, doch geene waar het tegenovergestelde plaats vindt, en als daar gelden noodig zijn voor een post die niet voorzien is, dan roept men den raad bijeen, en vraagt authorisatie; is er zooveel haast bij de zaak, dat men den raad niet kan bijeenroepen, dan nemen Burg. en Weth. haar voor hunne verantwoording en vragen later de goedkeuring van den raad. Nu weet Spr. wel dat dit voor Ged. St. minder gemakkelijk is, die niet eigenmagtig de vergadering kunnen bijeenroepen, maar het zou dan toch kunnen gebeuren in de eerstvolgende zitting. Er komt nog, zegt Spr., wat het beginsel aangaat, bij, dat het, wanneer magtiging voor uitgaven te voren wordt gevraagd, denkbaar is dat de verg. die weigert; maar als die wordt gevraagd twee jaren nadat de uitgave is geschied, dan zal men zeggen, er is nu toch niets meer aan te doen, Ged. St. hebben ter goeder trouw gehandeld, dus zullen wij het slechts laten gelijk het is. Spr. zegt overigens dat art. 160 door de komm. is aangehaald ofschoon het niet handelt over de kompabiliteit, als het eenig artikel dat voorziet in een geval, waarin voorafgaande magtiging niet kan gevraagd worden, en daarin wordt toch gezegd, dat Ged. St. in de eerstvolgende verg. kennis hiervan zullen geven.

Den heer *Huydecoper* komt het voor, dat twee zaken hier niet genoegzaam onderscheiden worden, namelijk de bevoegdheid, om over een post der begrooting te beschikken en de verpligting, om magtiging te vragen tot overschrijving. — Spr. gelooft, dat die beide gevallen duidelijk moeten worden uiteen gehouden en dat, terwijl art. 118 der prov. wet slechts spreekt van af- en overschrijving, er bij de onderhavige posten alleen sprake kan zijn van *gebruik*. — al ware het ook dat de post voor onvoorziene uitgaven moest geacht worden onder de bepaling van art. 113 te behooren, dan meent Spr. toch, dat die post op de begrooting gebragt zijnde ook kan *gebruikt* worden door Gedep. Staten, om die uitgaven te dekken die niet voorzien waren bij de begrooting, en dan vraagt hij, of er een ander gebruik van gemaakt is dan de vergadering heeft bedoeld.

De heer *H. Verloren* vestigt de aandacht der verg, op het verschil dat er bestaat tusschen de posten die voorzien en gespecificeerd zijn en die niet voorzien zijn. Wanneer de wetgever heeft gewild dat de eerstgemelden, ten minste wat het onderwerp betreft, moeten gekend en vooraf goedgekeurd zijn door de Staten, zoo bestaat er geene reden, ten minste die is niet aangevoerd, waarom bij de onvoorziene uitgaven anders zou moeten gehandeld worden. En daar deze specifikatie bij de onvoorziene uitgaven niet anders dan na de begrooting kan geschieden, daar de posten zelven tijdens het vaststellen derzelve nog niet bekend zijn, zoo volgt daaruit dat die afzonderlijk moet aangevraagd worden, vóór dat de uitgaaf gedaan wordt. De post van onvoorziene uitgaven is dus van eenen anderen aard dan de overige. Wat omtrent dezen laatste geldt kan dus niet onbedingd altijd ook toegepast worden op de onzoorziene uitgaven. Het uittrekken eener som daarvoor is niet zoozeer om een krediet te openen aan Gedep. als wel om te zorgen dat op de begrooting de inkomsten zoodanig gebragt worden, dat er iets overschiet waarover zal kunnen beschikt worden voor af- en overschrijvingen en onderwerpen die niet voorzien waren. De praktische bezwaren tegen de beide stelsels staan tamelijk gelijk en de onvoorziene posten zijn toch niet altijd van zoo dringenden aard dat er geene mogelijkheid zou bestaan tot aanvraag eener voorafgaande magtiging.

De heer *Bastert* wenscht zijne redenering beschouwd te hebben als van algemeenen aard en, zelfs niet in de verte, doelende op het kollegie van Gedep. Staten. Het ware, zegt hij, mogelijk dat er een post was, die Gedep. Staten wenschten op de begrooting te brengen, doch waaromtrent zij bij nadere overweging dachten, laat ons dat niet doen, want misschien wordt hij afgestemd, en dan kunnen zij toch de uitgaaf doen van den post van onvoorzien. Men zal zeggen, dan kan de verg. de rekening afkeuren, dat is zoo, zegt Spr., doch daartoe zou zij toch niet ligt overgaan. Maar, vraagt Spr., als het geschied ware in het stelsel van den Voorz., hebben dan de Staten het regt de rekening af te keeren? Dat is bij Spr. zeer twijfelachtig, en hij wijst dienaangaande op art 124 van de prov. wet; het spreekt van zelf dat die afkeuring aan zekere regels moet onderworpen zijn, en die geeft art. 124 aan de hand; Gedep. Staten kunnen nl. persoonlijk voor hunne uitgaven aansprakelijk worden gesteld, als de begrooting overschreden is, of uitgaven ter kwader trouw geschied zijn, op posten tot een ander einde bestemd en nu vraagt Spr. of hier een van beide gevallen aanwezig is. Zouden in dat geval Gedep. Staten de begrooting hebben overschreden? Neen. Zouden Gedep. Staten een post hebben gebruikt tot een ander einde bestemd? Neen. Spr. gelooft dus dat als de verg. die beide posten niet goed vond, daarin geen grond zou leggen om Gedep. Staten persoonlijk verantwoordelijk te stellen. Zijns inziens staat de post voor onvoorziene uitgaven ter beschikking van de Staten, en als er eene uitgaaf is, die Gedep. Staten wenschen dat uit het onvoorzien worde bestreden dan zouden Gedep. Staten moeten voorstellen haar op hoofdst. 8 te brengen en dan hebben de Staten bij het nazien der rekening de bevoegdheid om te zien, of die uitgaaf werkelijk goed besteed is. Spr. hecht ook aan de verbinding van af- en overschrijving, maar vindt die juist in zijn stelsel. Er is, zegt Spr., nog een punt: verscheidene Spr. hebben gewezen op de urgentie; te dien opzigte brengt Spr. in herinnering dat bij de rekening over 1854 geen zoodanige posten voorkwamen als die waarvan sprake is en op die van 1853 slechts één post. Dit bewijst, dat het niet zoo dringend noodzakelijk is. Hoe dit echter ook zij, Spr. gelooft niet dat de verg. de wenschelijkheid heeft te beoordeelen, maar dat zij moet zoeken naar de juiste opvatting der wet in dit opzigt.

De *Voorz.* zegt, dat, zoo het waar is wat de voorlaatste Spr. aanvoert, dat de post van onvoorzien bestemd is om te zorgen dat bij de begrooting nog iets overschiet, ten einde de Staten in de gelegenheid te stellen te beschikken voor onvoorziene gebeurtenissen, men dan dien post veilig kon missen en het dan hetzelfde zou zijn als men besliste een goed batig saldo bij de begrooting te houden, waarover de verg. dan even goed kan beschikken. De heer *Bastert* zegt, dat het zou kunnen gebeuren, dat Gedep. Staten een post, dien zij dachten dat niet wierd goedgekeurd niet op de begrooting zouden brengen, ten einde dien uit het onvoorzien te bestrijden; — Spr. erkent de mogelijkheid daarvan; — het zou zeker een misbruik zijn, hetwelk ook dat lid niet veronderstelt dat zal voorkomen, maar de mogelijkheid bestaat, en wat dan te doen? Het antwoord, zegt Spr., ligt voor de hand: de Staten zouden de rekening afkeuren, immers waar goedkeuring, gevraagd wordt, kan ook afkeuring gegeven worden, en geeft men die niet aan de geheele rekening dan kan men haar toch aan een gedeelte er van geven. Er is gewezen op art. 124, en gezegd, dat het daaronder moeijelijk zou kunnen vallen en wat dan het gevolg zou zijn, Spr. zou op het oogenblik moeijelijk alle gevolgen kunnen aangeven, maar zeker is het, dat de post die verworpen wierd niet in de rekening zou worden geleden, en dan vraagt Spr. aan dat lid, wat, als men de zaak eenvoudig herleidt, tot wat dat lid en andere leden verlangen en Ged. St. alleen laten uitgeven bepaalde sommen, door deze vergadering tot bepaalde einden bestemd, — wat dan de verantwoording beteekent? Die reduceert zich dan tot het konstateren van cijfers en dat doet de rekenkamer; het denkbeeld van verantwoording wegens een verleend krediet sluit in zich het denkbeeld dat een krediet verleend is, waarvan misbruik zou kunnen worden gemaakt.

De heer *H. Verloren* zegt nader, dat er in deze en vele andere begrootingen [illegible]. Daar zulks nu veeltijds het geval is, schijnt dit de aanleiding te zijn geweest om in het model voor de gemeente- en provinciale begrootingen een bepaalden post te vermelden als *onvoorziene uitgaven* waardoor er altijd iets *moet* overschieten waarover niet gedisponeerd is.

De beraadslagingen worden hierop gesloten, en de rekening en verantwoording met algemeene stemmen goedgekeurd, van welke stemming zich Gedep. Staten onthouden.

De *Voorzitter* stelt alsnu, naar aanleiding der gehouden diskussie en der opmerking van de Komm. de vraag: of Gedep. Staten, naar het oordeel dezer Verg., bevoegd zijn, zonder voorafgaande magtiging der Verg., te beschikken over den post van onvoorziene uitgaven voor onderwerpen niet op de begrooting voorkomende, welke vraag, nadat over het formuleren derzelve het woord is gevoerd door de heeren *Ackersdijck*, *Broers*, *v. Beeck Calkoen*, *Menso* en den *Voorz.*, met 20 tegen 11 stemmen in bevestigenden zin wordt beantwoord. Tegen hebben gestemd de heeren *Jongeneel*, *van Bel*, *Menso*, *Harmsen*, *Ackersdijck*, *Bastert*, *van Tuyll*, *Vos*, *de Heus*, *Boer* en *H. Verloren*. De openbare Verg. wordt alsnu veranderd in eene met gesloten deuren en verdaagd tot morgen ochtend ten 11 ure.

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.